

Μισθοί και παραγωγικότητα στα Πιστωτικά Ιδρύματα

Έρευνα – ανάλυση για τους μισθούς
και την παραγωγικότητα εργασίας
στις εμπορικές τράπεζες στην
Ελλάδα και στην Ευρώπη

Συγκριτικά στοιχεία Eurostat - Bundesbank

(τελευταία διαθέσιμα στοιχεία 2006-2010)

Ο.Τ.Ο.Ε. – Γραμματεία Εργασιακών Σχέσεων & Συμβάσεων

Απρίλιος 2011

Εισαγωγή

ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Labour Costs)

**Ανάλυση του μεγέθους σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή
Οδηγία 1737/2005**

Ερμηνεία όρων

Κόστος Εργασίας (Labour Cost)

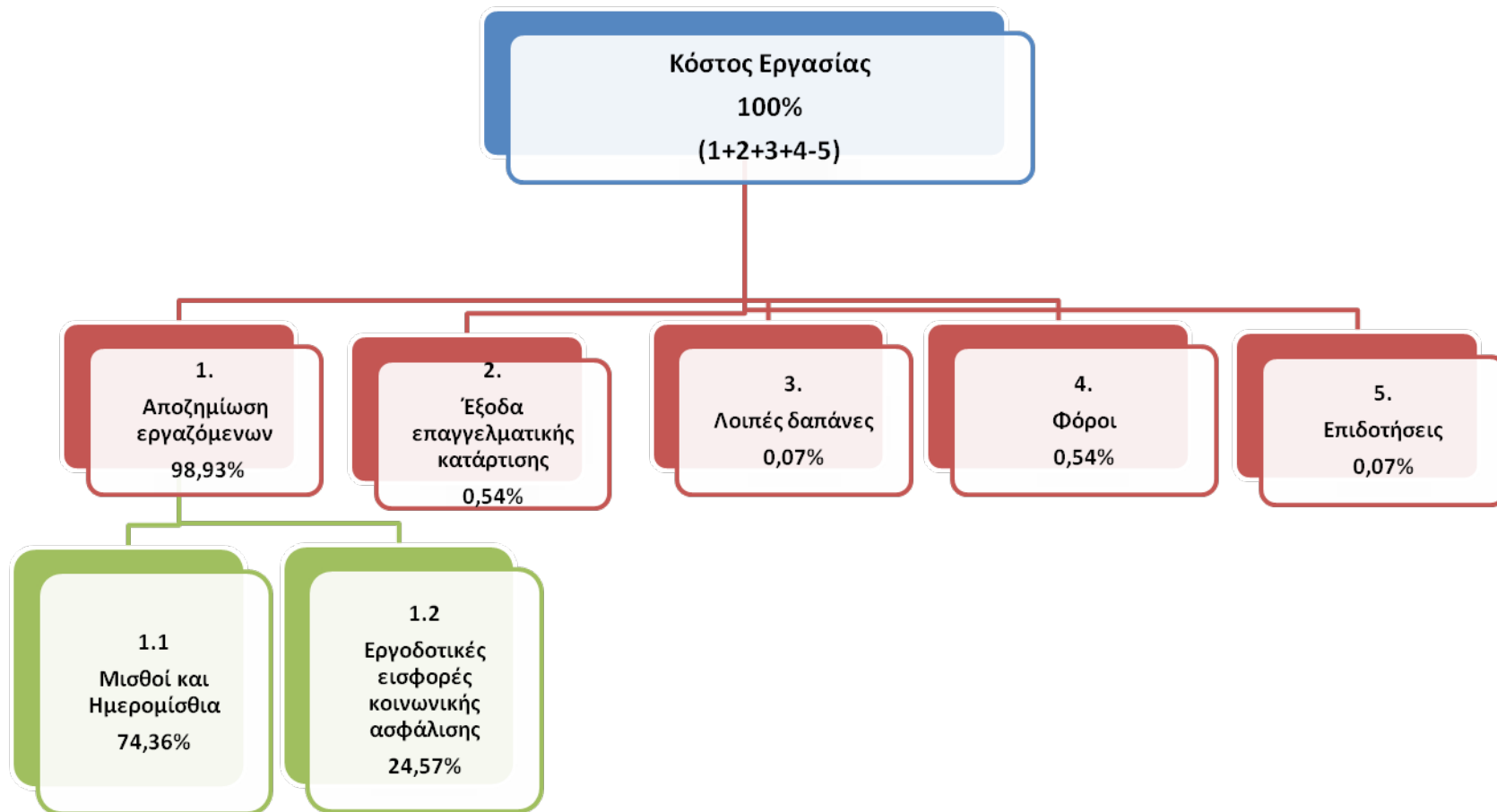
Το σύνολο των δαπανών που καταβάλλει ο εργοδότης:

- α) στον εργαζόμενο σε χρήμα και σε είδος
- β) στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης
- γ) λοιπές δαπάνες προς τρίτους, που βαρύνουν το κόστος εργασίας

Μισθοί και Ημερομίσθια (Wages and Salaries)

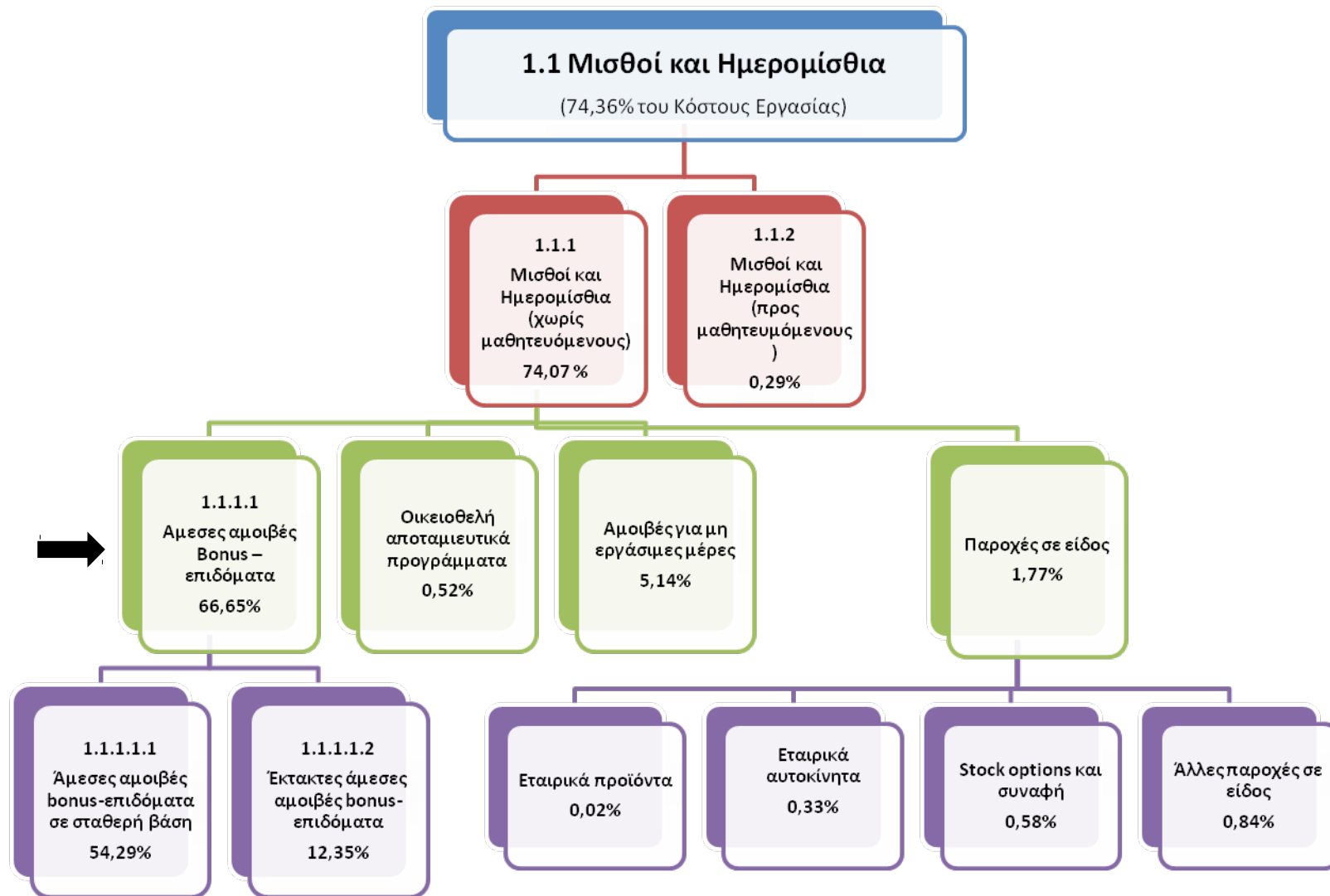
Το σύνολο των **μικτών αμοιβών σε χρήμα και σε είδος** (τακτικών και έκτακτων) που λαμβάνει ο εργαζόμενος για την παρεχόμενη εργασία του. Επίσης περιλαμβάνονται και τυχόν πρόσθετες οικειοθελείς παροχές του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, που δεν απορρέουν από συλλογικές συμβάσεις.

Ανάλυση Κόστους Εργασίας στις τράπεζες στην Ελλάδα(σελ.1)

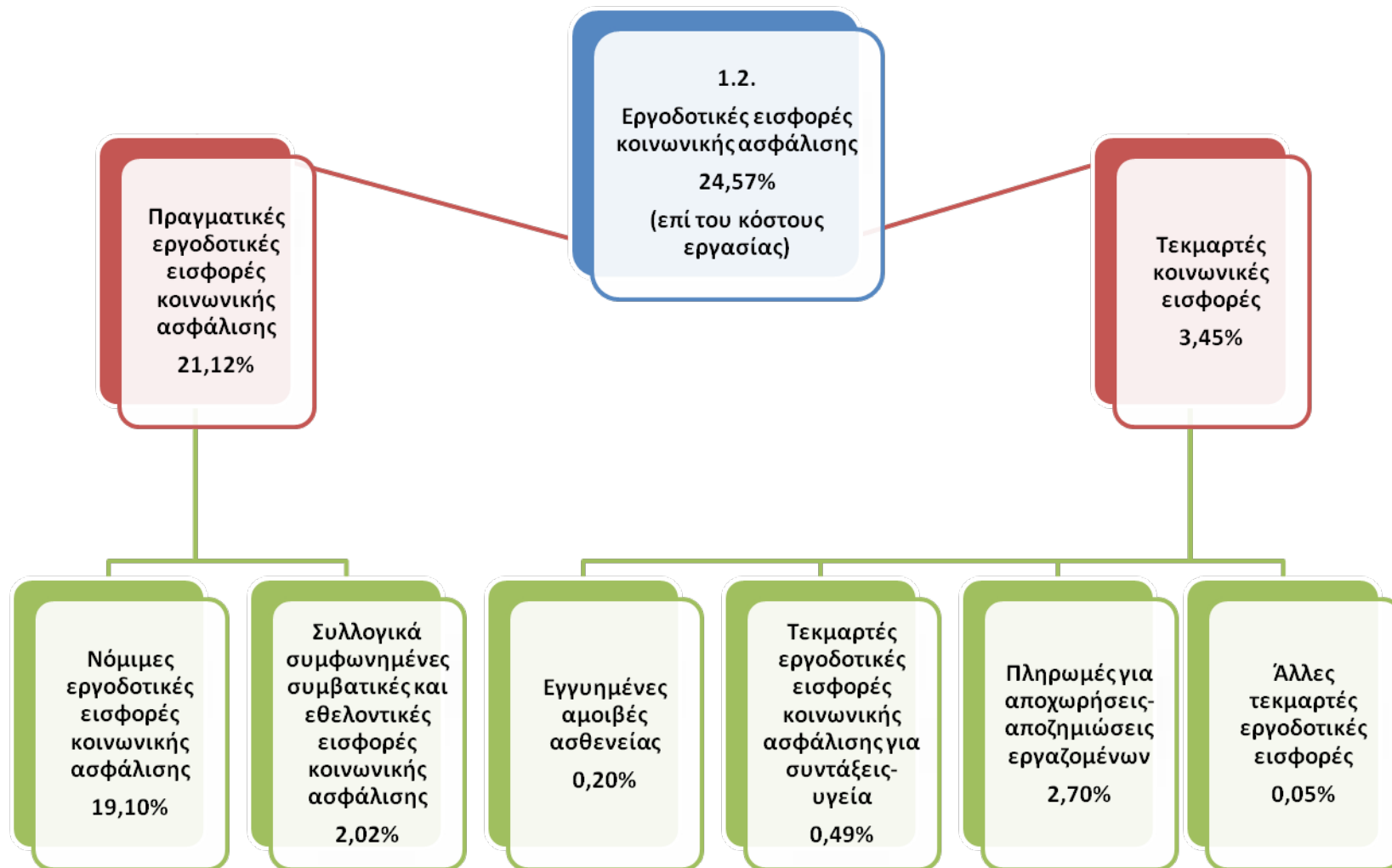

Επισημαίνουμε το ελάχιστο ποσοστό (0,54%) επί του κόστους εργασίας, που καταβάλλεται από τους εργοδότες, για την επαγγελματική κατάρτιση των εργαζόμενων, στοιχείο που επηρεάζει αρνητικά την παραγωγικότητα της εργασίας.

Ανάλυση Κόστους Εργασίας στις τράπεζες στην Ελλάδα(σελ.2)

Ανάλυση Κόστους Εργασίας στις τράπεζες στην Ελλάδα (σελ.3)

Μισθοί και Ημερομίσθια : Ανάλυση του μεγέθους

Από την ανάλυση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 1737/2005, προκύπτει ότι η υποκατηγορία «Μισθοί και Ημερομίσθια» (Wages and Salaries) του Κόστους Εργασίας (Labour Cost) περιλαμβάνει τα εξής :

1. Τις τακτικές μικτές αποδοχές (παροχές σε χρήμα) που λαμβάνουν όλοι οι εργαζόμενοι (τακτικός μισθός και τα μηνιαία τακτικά κλαδικά επιδόματα π.χ γάμου, τέκνου, επιστημονικό, πολυετίας) και τα τυχόν επιχειρησιακά επιδόματα σε κάθε τράπεζα ξεχωριστά.
2. Τις αμοιβές για υπερωριακή απασχόληση, νυχτερινά επιδόματα, επιδόματα βάρδιας, εργασία για το Σάββατο-Κυριακή και αργίες καθώς και αμοιβές για εκτός έδρας απασχόληση.
3. Οικειοθελής παροχή από τον εργοδότη σε αποταμιευτικά προγράμματα ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιρειών και άλλες τυχόν έκτακτες αμοιβές, που δεν καταβάλλονται σε σταθερή και μόνιμη βάση και δεν απορρέουν από συλλογικές συμβάσεις.
4. Bonus παραγωγικότητας βάσει προσωπικών ή ομαδικών στόχων ή ανάληψης ρίσκου και προμήθειες επί των πωλήσεων που καθορίζονται από τον εργοδότη, ποσά που καταβάλλονται σε τακτική – έκτακτη χρονική βάση και δεν απορρέουν από συλλογικές συμβάσεις.
5. Αμοιβές σε είδος (διατακτικές αγορών, αυτοκίνητα, stock options, ενοίκια κ.α.) που καθορίζονται από τον εργοδότη.

Το 4 & 5 δίδονται, σε μεγάλο βαθμό, μόνο σε ανώτερα και ανώτατα διευθυντικά στελέχη και όχι στο σύνολο των εργαζόμενων.

Όπως γίνεται αντιληπτό μόνο οι υποκατηγορίες 1 ως 3 αφορά το σύνολο των εργαζόμενων, **επομένως η εικόνα του ύψους του μέσου μισθού είναι απολύτως πλασματική αν δεν ακολουθήσουμε αυτήν την ανάλυση και σταθούμε στην απλή διαίρεση των μεγεθών**, καθώς μόνο το 1 είναι οι τακτικές καταβαλλόμενες μικτές αποδοχές προς τους εργαζόμενους, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι νόμιμες ασφαλιστικές εισφορές του εργαζόμενου και η ανάλογη παρακράτηση φόρου.

Για να έχουμε λοιπόν μια πιο ρεαλιστική εικόνα, θα πρέπει να γίνει πιο λεπτομερής ανάλυση στο κονδύλι «Μισθοί και ημερομίσθια» που εμφανίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις(Ετήσιες Εκθέσεις, Περιοδικές Εκθέσεις κλπ) των Τραπεζών. Επίσης σε ορισμένες περιπτώσεις σ' αυτές, στο κονδύλι αυτό, εμπεριέχονται και ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη κάτι που φαίνεται και από την ποσοστιαία κατανομή των δαπανών του Πίνακα (σελ. 18) και έτσι διαμορφώνεται ακόμα πιο πλασματική εικόνα για το ύψος του μέσου μικτού μισθού.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, η διαστρωμάτωση-ανάλυση που προκύπτει από την Ευρωπαϊκή Οδηγία, μας οδηγεί πιο κοντά στην εξεύρεση του πραγματικού μικτού μισθού (τακτικές παροχές σε χρήμα).

Τέλος, επειδή ακόμα κι' αυτό το μέγεθος περιλαμβάνει τις αποδοχές του συνόλου των εργαζόμενων, δηλ. τις αποδοχές σε υπαλλήλους και ανώτερα διευθυντικά στελέχη, δεν θα αντανakλά τις πραγματικές μέσες αποδοχές της μεγάλης πλειοψηφίας των εργαζόμενων

Ενότητα 1

Οι μισθοί στις τράπεζες στην Ευρώπη το 2008

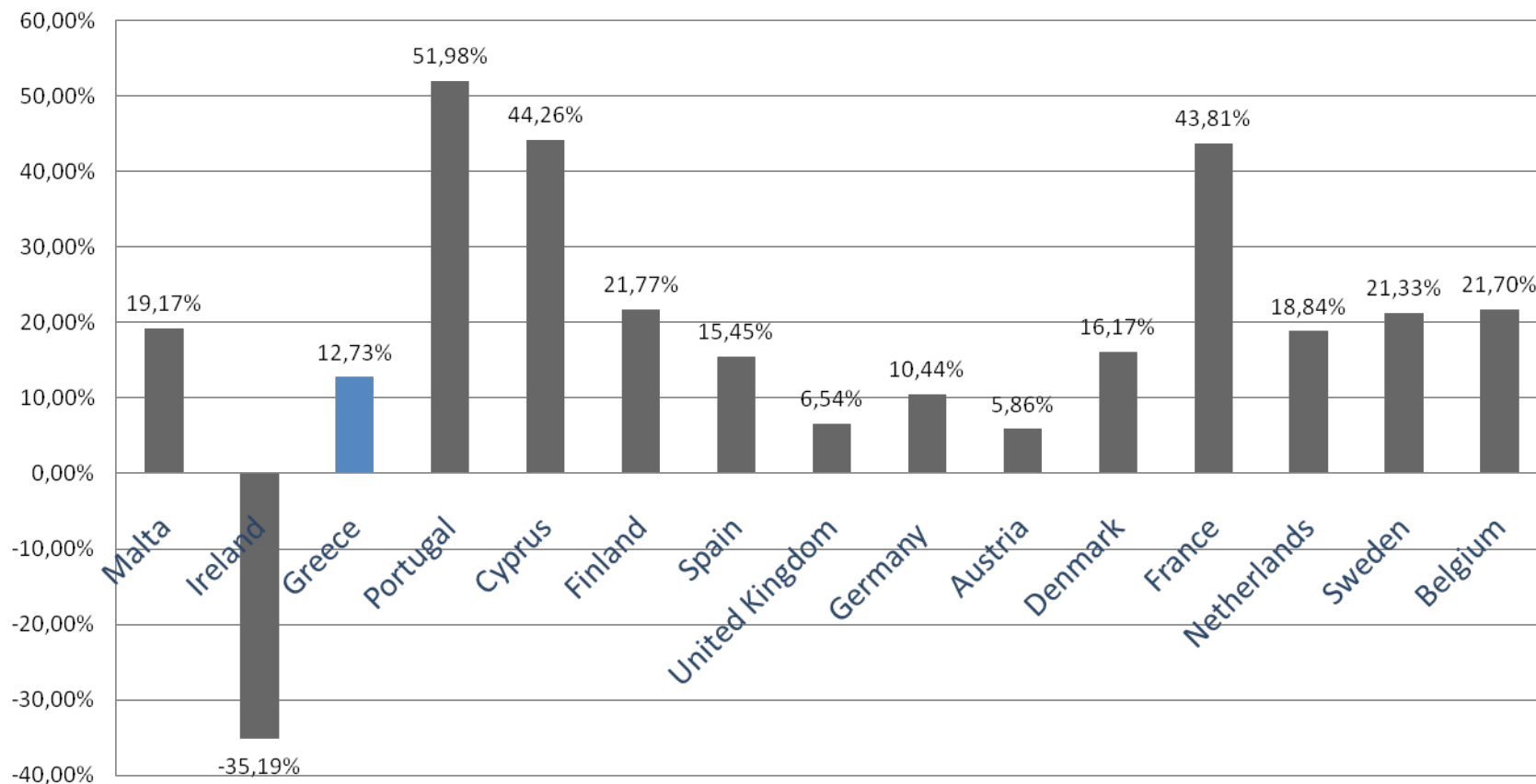
Τελευταία διαθέσιμα Eurostat

(Labour costs survey 2008 , 2004 - Nace Rev. 2 (lcs2008_r2)

Κλάδος :K64 Financial service activities, except insurance and pension funding)

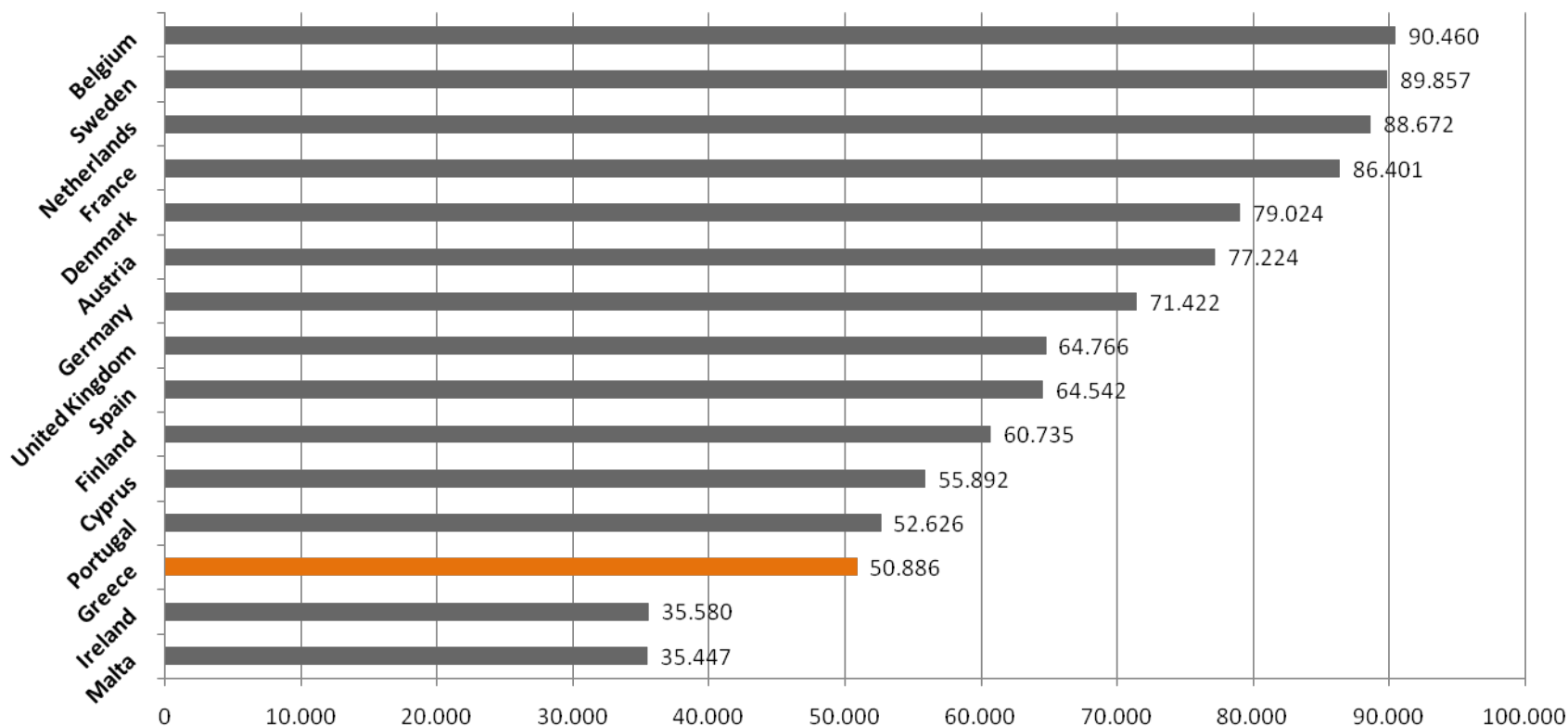
Πηγή: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/labour_costs/database

Μεταβολή Κόστους Εργασίας στο σύνολο των τραπεζών στην Ευρώπη μεταξύ 2004-2008(σε ονομαστικές τιμές)

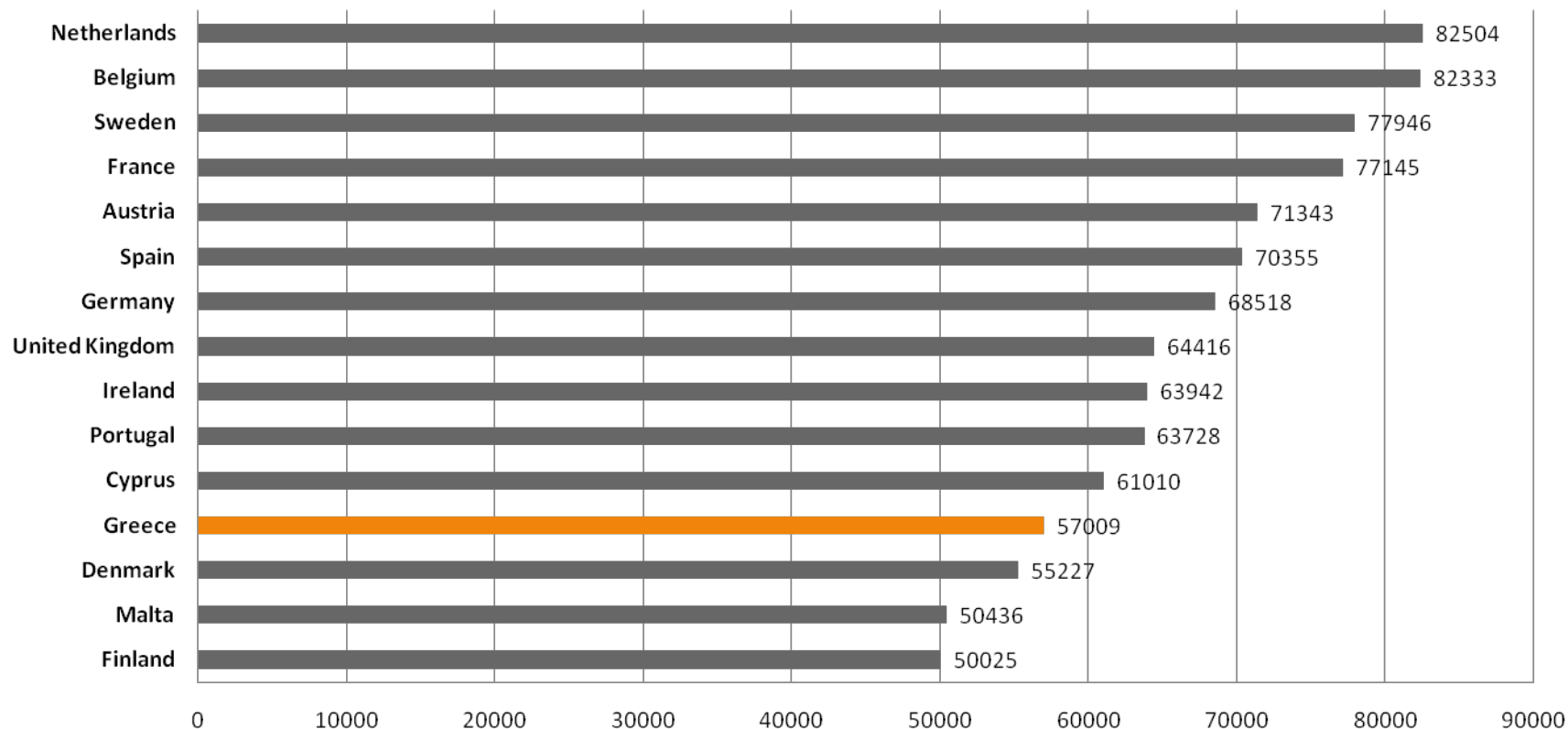
Επισημαίνουμε ότι η μεγάλη μείωση κόστους εργασίας στις Ιρλανδικές τράπεζες, δεν απέτρεψε την κατάρρευση του εκεί τραπεζικού συστήματος το 2010. Επίσης, η αύξηση του κόστους εργασίας στην Ελλάδα υστερούσε έναντι των περισσότερων χωρών της Ευρωζώνης

Ετήσιο Κόστος Εργασίας στο σύνολο των τραπεζών στην Ευρώπη το 2008

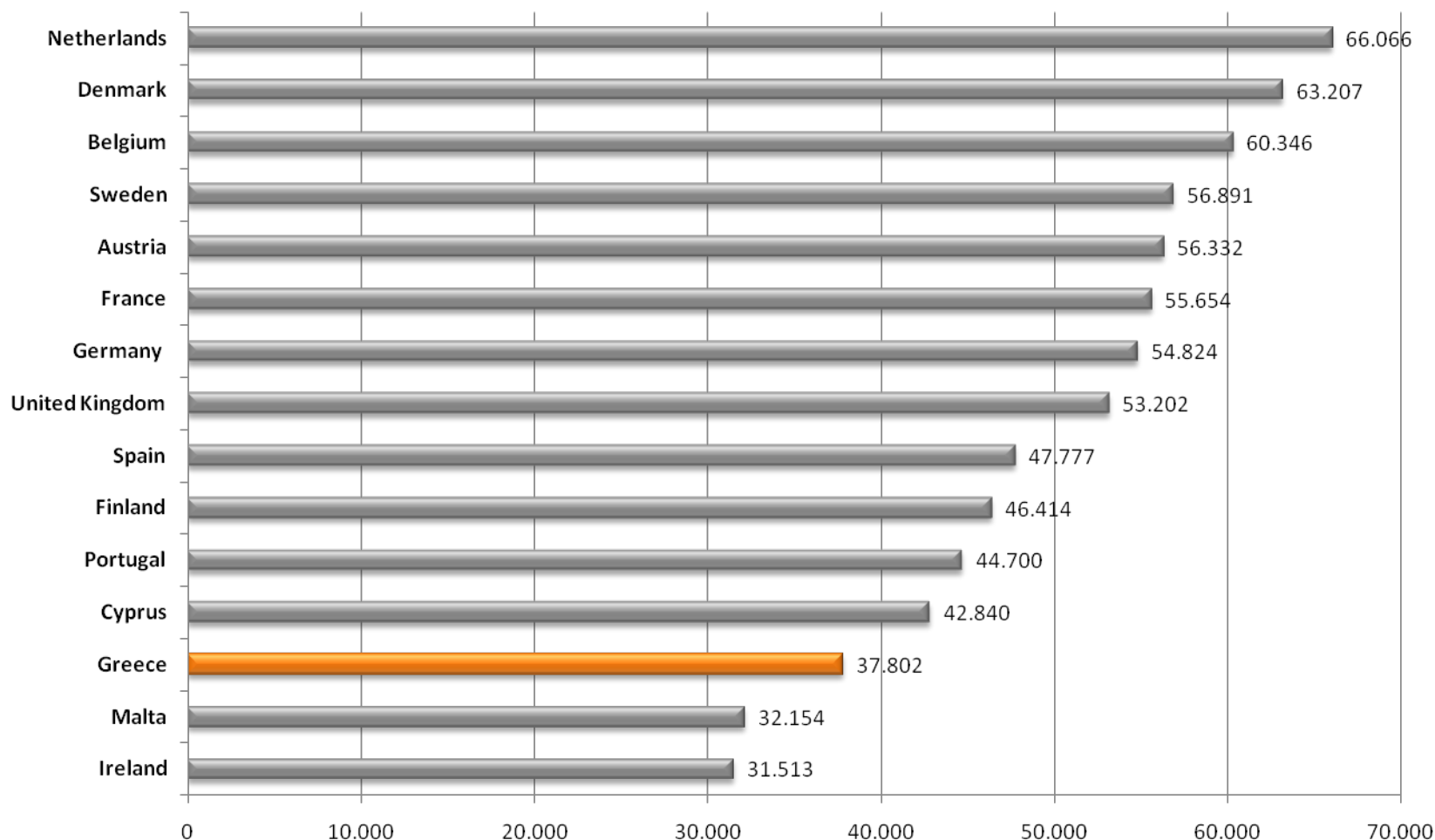
Το μέσο ετήσιο Κόστος Εργασίας σύμφωνα με τις Ετήσιες Εκθέσεις των 15 μεγαλύτερων **εμπορικών** τραπεζών στην Ελλάδα το 2008 είναι: € 54.160. Το κόστος εργασίας στην Ελλάδα είναι στο 76,06% του ευρωπαϊκού μέσου όρου (€ 66.902). Η Γερμανία βρίσκεται στο 106,75% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Ετήσιο Κόστος Εργασίας στο σύνολο των τραπεζών στην Ευρώπη το 2008 σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης

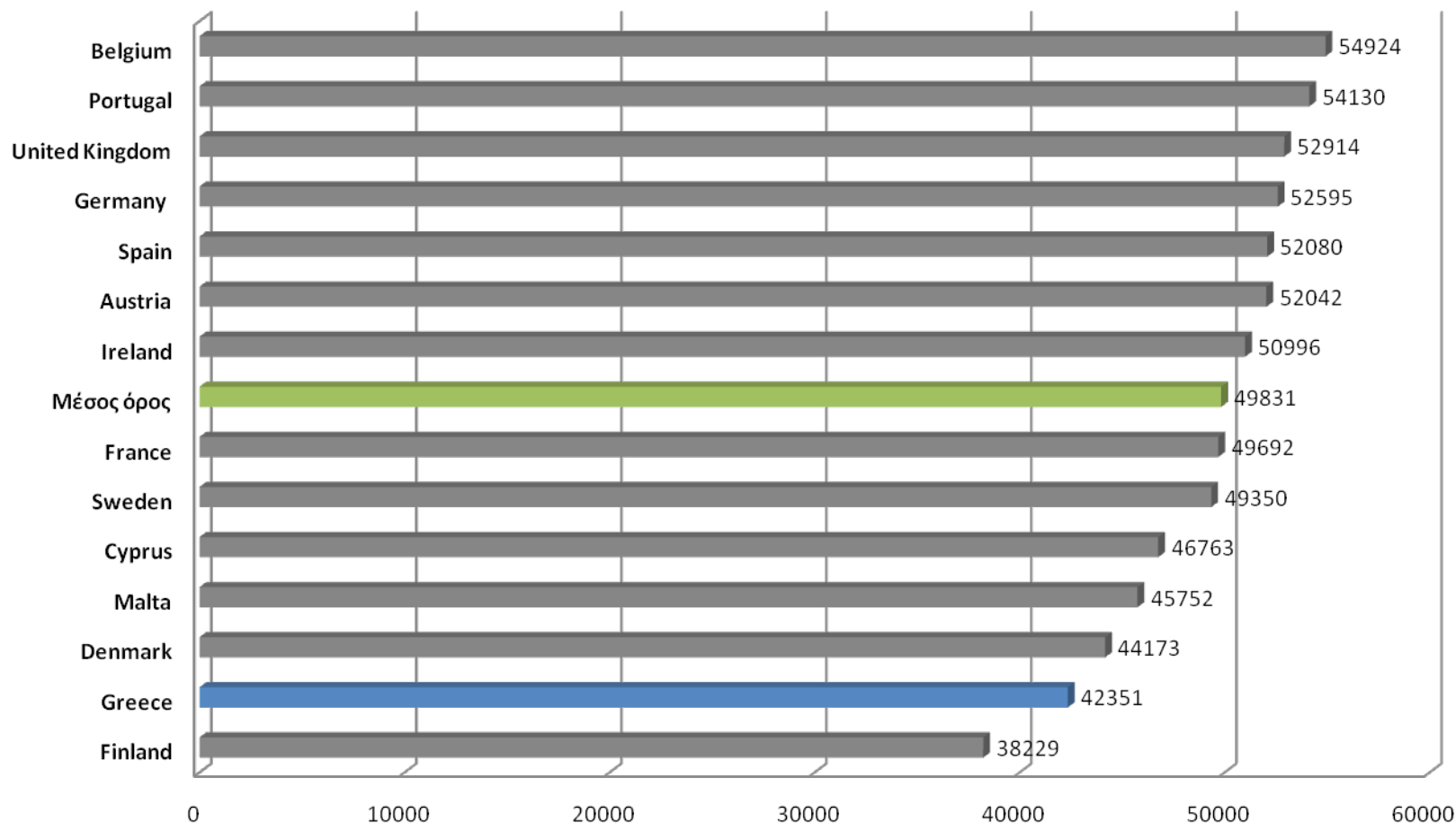
Το κόστος εργασίας σε ΜΑΔ στις τράπεζες στην Ελλάδα το 2008 βρίσκεται στο 85,86% του ευρωπαϊκού μέσου όρου (μ.ο.€ 66.396). Στην Γερμανία το κόστος εργασίας σε ΜΑΔ βρίσκεται στο 103,19 % του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Ετήσιοι μικτοί μισθοί και ημερομίσθια σε χρήμα και σε είδος στο σύνολο των τραπεζών το 2008 (ονομαστικές τιμές)

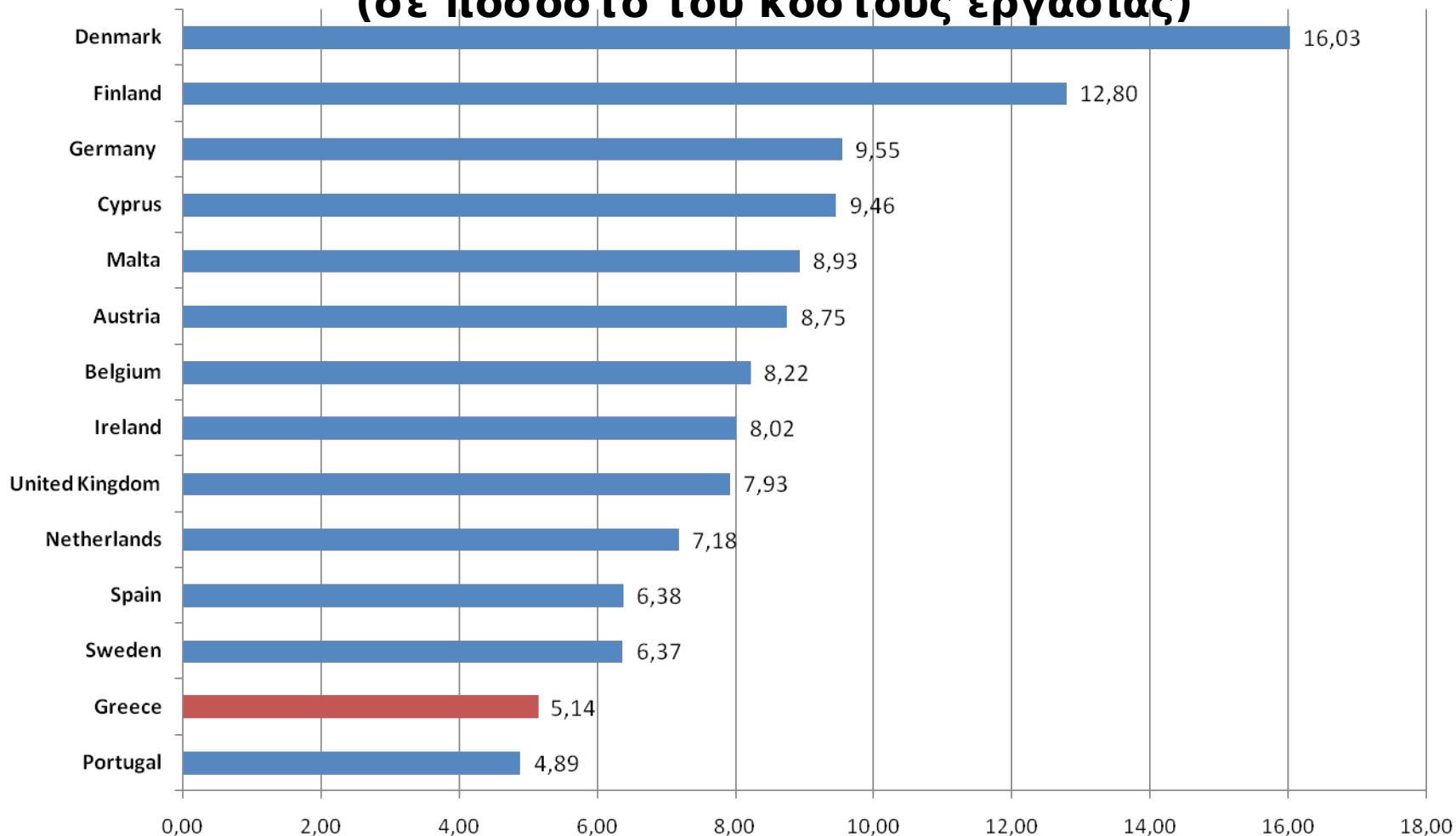
Οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε χρήμα και σε είδος στις τράπεζες στη χώρα μας το 2008, βρίσκονται στο 75% του μέσου όρου των χωρών της ΕΕ-17 και ξεπερνά μόνο τη Μάλτα και την Ιρλανδία, ενώ η Γερμανία βρίσκεται στο 109% του μέσου όρου.

Ετήσιοι μικτοί και ημερομίσθια σε είδος και σε χρήμα στο σύνολο των τραπεζών το 2008 σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης

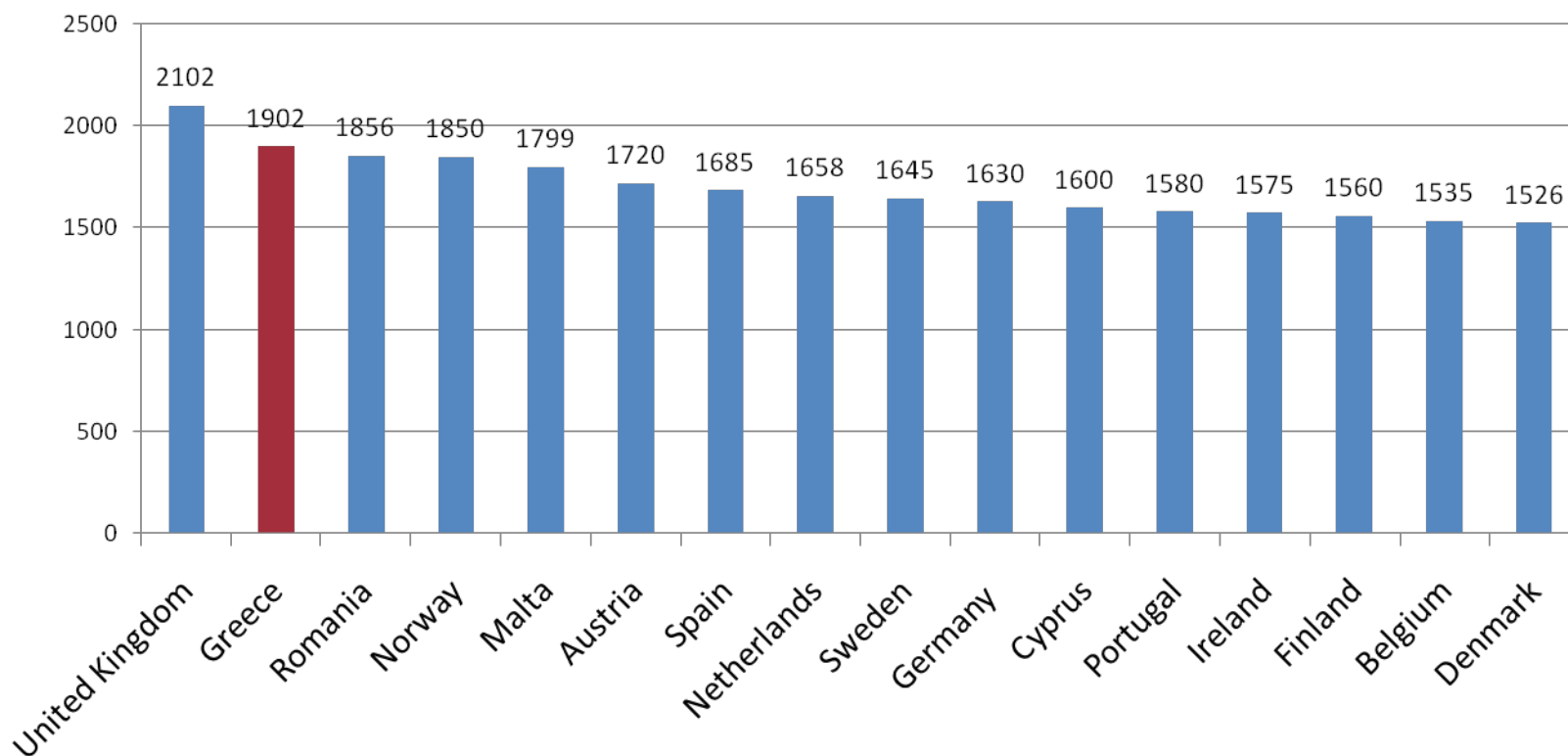
Οι μισθοί και τα ημερομίσθια στις τράπεζες στη χώρα μας το 2008 σε Μ.Α.Δ., βρίσκονται στο 85% του μέσου όρου των χωρών της ΕΕ-17 και ξεπερνά μόνο τη Φινλανδία, ενώ η Γερμανία βρίσκεται στο 105,5% του μέσου όρου.

Αμοιβές για τις μη εργάσιμες μέρες στο σύνολο των τραπεζών (σε ποσοστό του κόστους εργασίας)

Όπως παρατηρούμε, στη χώρα μας οι αμοιβές για τις μη εργάσιμες μέρες αποτελούν το 2^ο μικρότερο ποσοστό, σε σχέση με το συνολικό κόστος εργασίας, με τις υπόλοιπες χώρες. (στο σύνολο της οικονομίας στην Ελλάδα αποτελούν το 5,97%)

Μέσες πραγματικές ώρες εργασίας ανά εργαζόμενο στο σύνολο των τραπεζών το 2008

Να σημειωθεί ότι το μέγεθος για τη χώρα μας (1902 ώρες) πέραν της υψηλής του τιμής (οι περισσότερες ώρες εργασίας στις χώρες του ευρώ) υπερκαλύπτει την κανονική απασχόληση και **αναλογεί σε όλες τις εργάσιμες μέρες του έτους** συμπεριλαμβανομένων και των αργιών. Αυτό σημαίνει ότι ο τραπεζοϋπάλληλος στην Ελλάδα εμφανίζεται να εργάζεται (σε συνολικές ώρες) και τις ημέρες της κανονικής του άδειας αλλά και των επίσημων αργιών του έτους. Αυτό σε χρήμα μεταφράζεται σε € 3.000 περίπου ετησίως(σε μέσες τιμές). Ο μέσος όρος των χωρών του δείγματος είναι 1701 ώρες/έτος συνεπώς η Ελλάδα είναι στο 111,18% του ευρωπαϊκού μέσου όρου ενώ η Γερμανία βρίσκεται 95,8% .

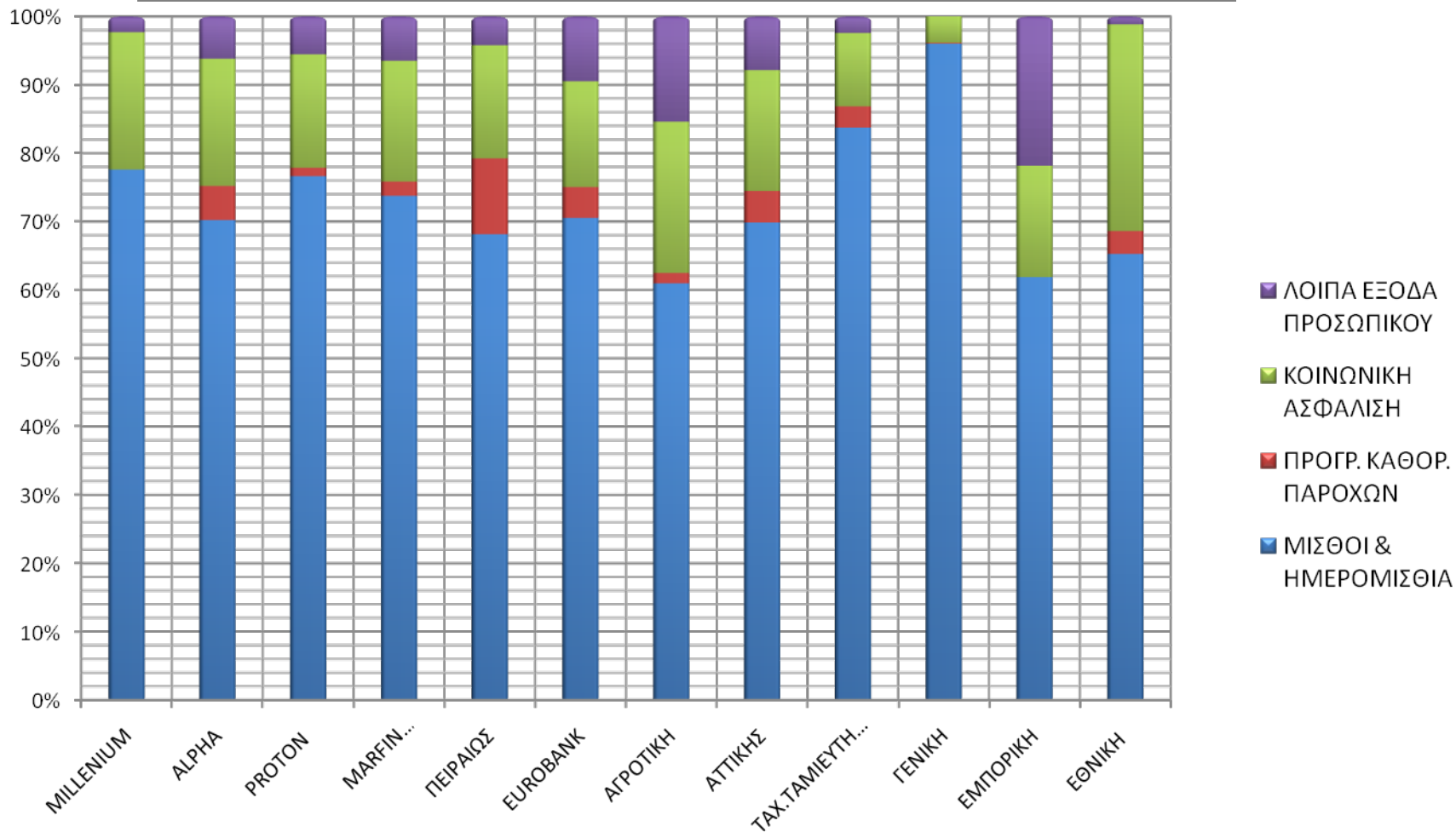
Ενότητα 2

Αναλυτικά στοιχεία Κόστους Εργασίας στην Ελλάδα

**Ετήσιες Εκθέσεις από 12 Εμπορικές Τράπεζες στην Ελλάδα
(2006-2010)**

(Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank, Εμπορική Τράπεζα, Eurobank Ergasias, Τράπεζα Πειραιώς, Αγροτική Τράπεζα, Ταχ. Ταμιευτήριο, Γενική Τράπεζα, Attica Bank, Marfin Egnatia, Millenium, Proton Bank)

Ποσοστιαία κατανομή Κόστους Εργασίας το 2010 στις τράπεζες

Ενώ η κατανομή θα έπρεπε να είναι χωρίς μεγάλες αυξομειώσεις μεταξύ των κατηγοριών, παρατηρούμε ότι σε αρκετές περιπτώσεις στους μισθούς και ημερομίσθια περιλαμβάνονται και εργοδοτικές εισφορές ή άλλες παροχές, που αλλοιώνουν τις ερευνώμενες τακτικές αμοιβές σε χρήμα.

Μικτές αποδοχές στις τράπεζες βάσει Κλαδικής Σύμβασης

Ενδεικτικά, οι μικτές μηνιαίες αποδοχές σε χρήμα που απορρέουν από την Κλαδική ΣΣΕ (ΟΤΟΕ-Τραπεζών) ανέρχονται :

α) για έναν υπάλληλο με 15 χρόνια προϋπηρεσία, έγγαμο με 1 παιδί και με πτυχίο ΑΕΙ, σε € 1.767.-

β) για έναν υπάλληλο με 5 χρόνια προϋπηρεσία, άγαμο και χωρίς πτυχίο ΑΕΙ σε € 1.100,15.-

γ) για ένα έγγαμο με 10 χρόνια υπηρεσία με 1 παιδί και χωρίς πτυχίο ΑΕΙ, σε € 1.366,46.-

δ) για έναν άγαμο με 10 χρόνια προϋπηρεσία με πτυχίο ΑΕΙ, σε € 1.459,40.-

Αναλυτική μεταβολή Κόστους Εργασίας 2006-2010

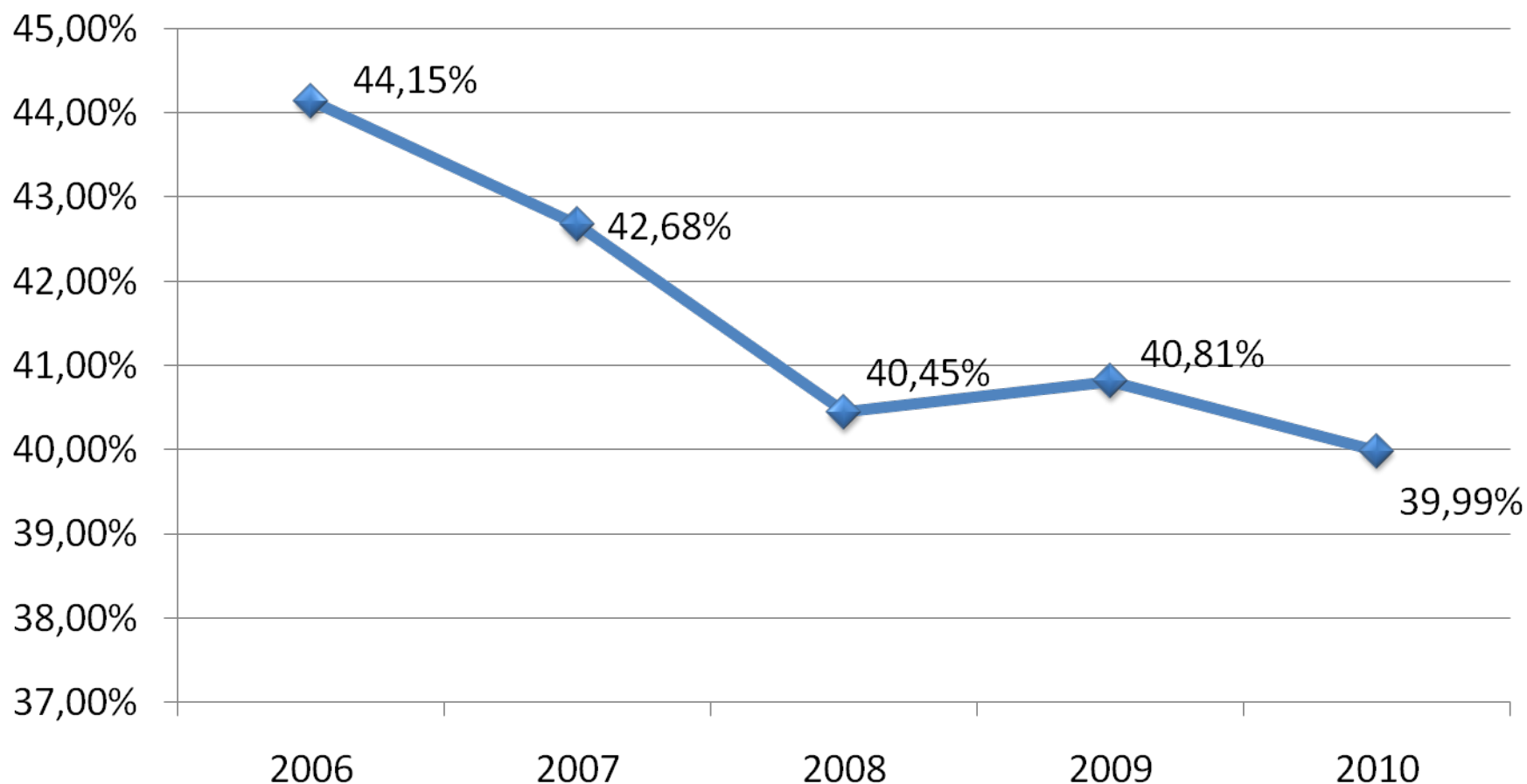
ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΕΓΕΘΩΝ	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009	2009- 2010	2006- 2010
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	2,41	6,69	-0,06	-3,65	5,20
ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (σε απόλυτα μεγέθη)	12,73	3,57	5,63	-3,80	18,64
ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ανά εργαζόμενο	10,08	-2,92	5,69	-0,15	12,78
ΜΙΣΘΟΙ & ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ (σε απόλυτα μεγέθη)	9,37	5,23	4,54	-5,07	14,21
ΜΙΣΘΟΣ & ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ανά εργαζόμενο (1)	6,8	-1,04	4,97	-1,47	8,56
ΑΥΞΗΣΗ ΚΛΙΜΑΚΙΩΝ Σ.Σ.Ε. (2)	5,68	8,34	5,49	0	20,77
ΩΡΙΜΑΝΣΗ (διαφορά 1-2)	0,82	-9,38	-0,42	-2,01	-12,21

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Από τη διαχρονική εξέλιξη των συγκεκριμένων μεγεθών γίνεται αντιληπτό το εξής «παράδοξο». Ενώ είχαμε αυξήσεις από την εφαρμογή των Κλαδικών Συμβάσεων σε ποσοστό 20,77%, και αναμένουμε να υπάρχει ΑΝΑΛΟΓΗ αύξηση του μέσου μισθού ανά εργαζόμενο, εντούτοις αυτός αυξήθηκε κατά μόνο 8,56% στην πενταετία 2006 - 2010 ενώ παρουσιάστηκε και αύξηση του προσωπικού κατά 5,20%. Από το ποσοστό του 20,77%, απουσιάζει ο υπολογισμός και του χρονοεπιδόματος, πράγμα που θα αύξανε ανάλογα, το ποσοστό των αυξήσεων από τις Κλαδικές Συμβάσεις την περίοδο αυτή.

2. Η αύξηση των κλαδικών ΣΣΕ, δεν έφερε και ανάλογη αύξηση στους μέσους μισθούς ανα εργαζόμενο, των τραπεζοϋπαλλήλων. Οδηγούμαστε στο συμπέρασμα, ότι αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση του προσωπικού που έγινε με αντικατάσταση «παλαιότερων» εργαζόμενων μέσω εθελουσίων εξόδων ή και συνταξιοδοτήσεων, από «νεότερους» υπαλλήλους με χαμηλότερες αποδοχές, ενώ μέρος αυτών, καλύφθηκε και με προσωρινές μορφές απασχόλησης με τη χρήση outsourcing.

Μισθοί & Ημερομίσθια / Λειτουργικά Έξοδα στις Εμπορικές Τράπεζες στην Ελλάδα

Αμοιβές εξαρτημένης εργασίας το 2009 στις τράπεζες(στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ. - ΤτΕ)

Ποσά σε ευρώ

Κ64-Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (Απασχολούμενο προσωπικό το 2008 : 57903)

Αμοιβές εξαρτημένης εργασίας	Σύνολο μισθών και ημερομισθίων (περιλαμβάνονται και των μαθητευομένων ν)	Σύνολο εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης	Σύνολο μισθών και ημερομισθίων (εκτός των μαθητευομένων ν)	Άμεσες τακτικές αμοιβές σε χρήμα	Επιμίσθια	Πληρωμές για αποταμιευτικά προγράμματα	Πληρωμές για ημέρες που δεν πραγματοποιήθηκε εργασία	Αμοιβές σε είδος
2.920.843.956	2.206.044.593	714.799.363	2.186.835.870	1.610.795.684	364.813.410	15.188.389	151.883.886	52.283.107

Ανάλυση μεγεθών σε ευρώ

ΜΕΣΟΣ ΜΗΝΙΑΙΟΣ ΜΙΚΤΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ	2.318
ΥΠΕΡΤΕΡΕΣ 26%(1)	418.806.878
ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ	1.191.988.806
ΕΤΗΣΙΟΣ ΜΙΚΤΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΣ	24.874
ΜΗΝΙΑΙΟΣ ΜΙΚΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	1.715
ΕΠΙΜΙΣΘΙΑ	364.813.410
ΔΩΡΑ	
ΠΑΣΧΑ,ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ,ΕΠΙΔΟΜΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	268.465.947
BONUS ΣΕ ΧΡΗΜΑ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΥΣΙΕΣ ΕΞΟΔΟΙ ΣΕ ΧΡΗΜΑ (2)	96.347.463
ΥΠΕΡΤΕΡΕΣ+BONUS(1+2)	515.154.341

Μέσος μηνιαίος μικτός μισθός σε χρήμα στις τράπεζες στην Ελλάδα το 2009 (στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ & ΤτΕ)

Με βάση τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ του 2008 και σύμφωνα με τις ετήσιες αυξήσεις που αναφέρονται στην έκθεση του Διοικητή της ΤτΕ για τις τράπεζες που αφορούν το 2009, οι συνολικές αμοιβές της εξαρτημένης εργασίας σε ετήσια βάση και σε δείγμα 57.903 τραπεζοϋπαλλήλων για το έτος 2009 ανέρχονται σε € 2.920.843.956 .

Από αυτές τις συνολικές αμοιβές αφαιρουμένων των συνολικών εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης τα υπόλοιπα κατανέμονται στον παραπάνω αριθμό του τακτικού προσωπικού των Τραπεζών ως εξής:

- Σε μισθούς και ημερομίσθια: € 2.186.835.870
- Σε άμεσες αμοιβές για 12 μήνες (χρόνος): € 1.610.795.684
- Σε επιμίσθια στα οποία περιλαμβάνονται τα δώρα Χριστουγέννων – Πάσχα το επίδομα ισολογισμού και τα Bonus παραγωγικότητας ή άλλες έκτακτες αμοιβές: € 364.813.410
- Σε πληρωμές για αποταμιευτικά προγράμματα: € 15.188.389
- Σε πληρωμές για ημέρες που δεν πραγματοποιήθηκε εργασία (επίδομα αδείας, αργίες κλπ): € 151.883.886
- Σε αμοιβές σε είδος: € 52.183.107

Τα παραπάνω ποσά αφορούν δύο κατηγορίες αμοιβών:

1. Τις ρυθμισμένες αμοιβές που καθορίζονται με τις κλαδικές και επιχειρησιακές συμβάσεις και συμφωνίες (νομίμως καταβαλλόμενες αμοιβές)
2. Τις υπέρτερες αμοιβές που χορηγούνται με μονομερείς αποφάσεις των Διοικήσεων των Τραπεζών σε συγκεκριμένες ομάδες ή άτομα.

Στις ρυθμισμένες αμοιβές περιλαμβάνονται οι άμεσες αμοιβές (12 μισθοί) τα δώρα Χριστουγέννων-Πάσχα, το επίδομα ισολογισμού και το επίδομα αδείας. **Η διαφορά που προκύπτει από το σύνολο των καταβαλλομένων μισθών και ημερομισθίων και των ρυθμισμένων αμοιβών που αναφέρουμε παραπάνω είναι οι υπέρτερες αμοιβές και τα bonus σε χρήμα που χορηγούν μονομερώς οι Διοικήσεις των τραπεζών.**

Η διαφορά αυτή αφορά 418.806.878 που αντιστοιχεί στο 19,15% και 96.347.463(bonus) που αντιστοιχεί στο 4,41% του συνόλου των καταβαλλομένων μισθών και ημερομισθίων.

Με βάση τα παραπάνω, ο μέσος ετήσιος μικτός μισθός που προκύπτει από τις ρυθμισμένες αμοιβές των τραπεζοϋπαλλήλων είναι 24.871 και ο μέσος μηνιαίος μικτός μισθός ανέρχεται σε € 1.715.

Οι υπέρτερες αμοιβές και τα bonus ή άλλες έκτακτες αμοιβές που χορηγούνται μονομερώς (εκτός ρυθμίσεων) από τις Τράπεζες είναι 515.154.341, δηλαδή ποσοστό 23,56% του συνόλου των καταβαλλομένων μισθών και ημερομισθίων στους 57.903 τραπεζοϋπαλλήλους.

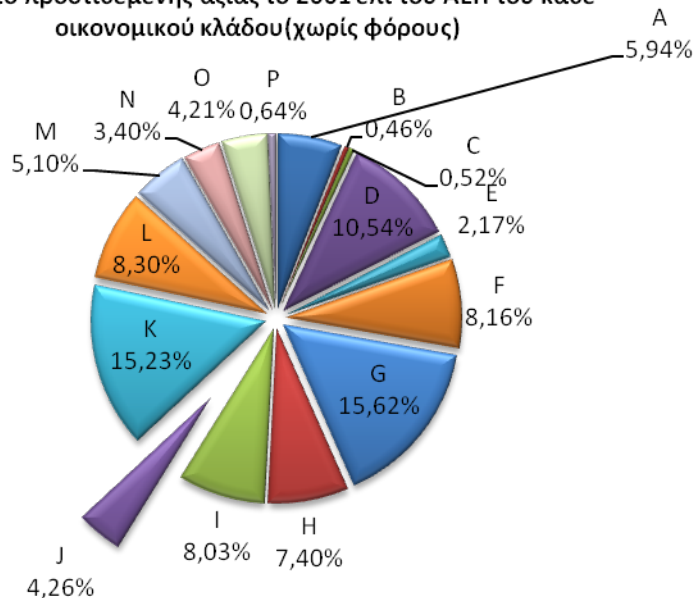
Ενότητα 3

Παραγωγικότητα της εργασίας στις Τράπεζες στην Ελλάδα

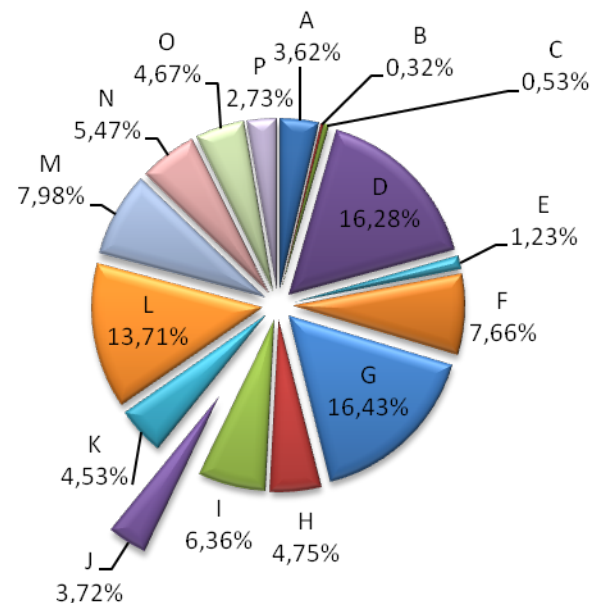
Ετήσιες Εκθέσεις από 12 Εμπορικές Τράπεζες στην Ελλάδα (2006-2010)
(Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank, Εμπορική Τράπεζα, Eurobank Ergasias, Τράπεζα Πειραιώς, Αγροτική Τράπεζα, Ταχ. Ταμιευτήριο, Γενική Τράπεζα, Attica Bank, Marfin Egnatia, Millenium, Proton Bank)

Προστιθέμενη Αξία ανά οικονομικό κλάδο το 2001

Ποσοστό προστιθέμενης αξίας το 2001 επί του ΑΕΠ του κάθε οικονομικού κλάδου(χωρίς φόρους)

Ποσοστό επί του συνόλου των μισθωτών για τον κάθε κλάδο (στοιχεία 2001)

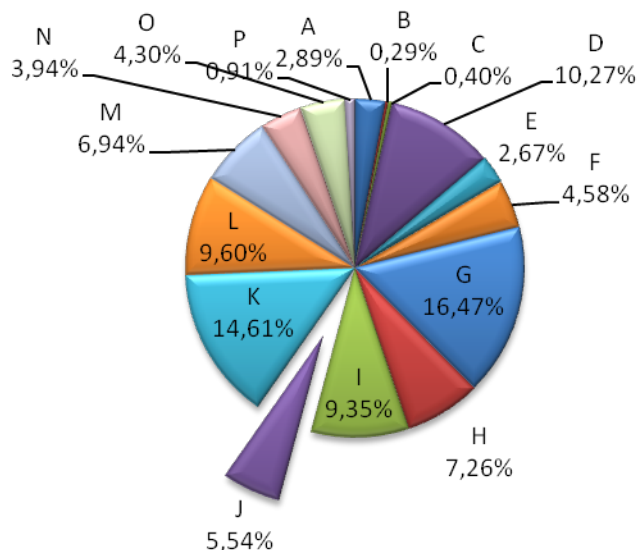
- A Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B Αλιεία
- C Ορυχεία και λατομεία
- D Μεταποίηση
- E Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού
- F Κατασκευές
- G Χονδρικό και λιανικό εμπόριο : επισκευές οχημάτων και ειδών νοικοκυριού
- H Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I Μταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες
- J **Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί**
- K Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστ.
- L Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
- M Εκπαίδευση
- N Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O Άλλες υπηρεσίες υπέρ του κοινωνικού συνόλου,
- P Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

Πηγή :ΕΛ.ΣΤΑΤ.

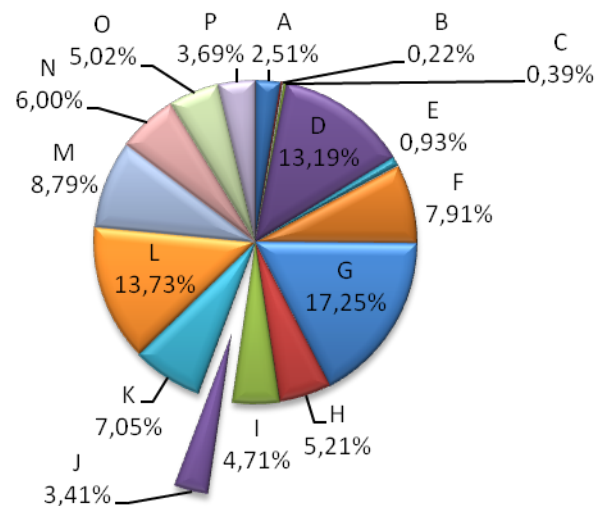
http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0702&r_param=SEL12&y_param=2009_00&mytabs=0

Προστιθέμενη Αξία ανά οικονομικό κλάδο το 2009

Ποσοστό προστιθέμενης αξίας το 2009 επί του ΑΕΠ του κάθε οικονομικού κλάδου (χωρίς φόρους)

Ποσοστό επί του συνόλου των μισθωτών για τον κάθε κλάδο (στοιχεία 2009)

- A Γεωργία, θήρα και δασοκομία
- B Αλιεία
- C Ορυχεία και λατομεία
- D Μεταποίηση
- E Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού
- F Κατασκευές
- G Χονδρικό και λιανικό εμπόριο : επiskeυές οχημάτων και ειδών νοικοκυριού
- H Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- I Μπαφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες
- J **Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί**
- K Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστ.
- L Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση
- M Εκπαίδευση
- N Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- O Άλλες υπηρεσίες υπέρ του κοινωνικού συνόλου,
- P Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό

Πηγή :ΕΛ.ΣΤΑΤ.

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0702&r_param=SEL12&y_param=2009_00&mytabs=0

Παραγωγικότητα εργασίας χ/π κλάδου μεταξύ 2001-2009 (στοιχεία : ΕΛ.ΣΤΑΤ - ΑΕΠ/μισθωτό)

Από τα δύο προηγούμενα γραφήματα, παρατηρούμε ότι ενώ το απασχολούμενο προσωπικό στον χ/π κλάδο είναι μειωμένο κατά 8,73% μεταξύ 2001-2009 σε σχέση με το σύνολο των απασχολούμενων μισθωτών της χώρας, εντούτοις η συμμετοχή του παραγόμενου προϊόντος του χ/π κλάδου στο σύνολο της οικονομίας, είναι αυξημένη κατά 33,6% το 2009 σε σχέση με το 2001, στο σύνολο του ΑΕΠ.

Με λιγότερο προσωπικό επί του συνόλου των μισθωτών, παρήχθη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία, μέγεθος που αποδεικνύει την υψηλή παραγωγικότητα της εργασίας στον κλάδο.

Αποτελεί την καλύτερη επίδοση μεταξύ όλων των κλάδων της οικονομίας και αποδεικνύει την οικονομική ευρωστία και ανάπτυξη του κλάδου, εφόσον λάβουμε υπόψη και τα οικονομικά αποτελέσματα των τραπεζών.

Για το διάστημα 2006-2009 η παραγωγικότητα της εργασίας στο σύνολο της οικονομίας αυξήθηκε κατά 8,18%, ενώ στον χρηματοπιστωτικό κλάδο αυξήθηκε κατά 24,03%.

Να σημειώσουμε ότι επί του συνόλου των απασχολούμενων –εμπλεκόμενων στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, τα μεγέθη δείχνουν ακόμα μεγαλύτερο μέγεθος της παραγωγικότητας της εργασίας σε σχέση με το σύνολο της υπόλοιπης οικονομίας, καθώς ενδεικτικά για το 2009 η διαφορά παραγωγικότητας ανέρχεται σε **109%** μεταξύ του χ/π κλάδου και του υπολοίπου της οικονομίας.

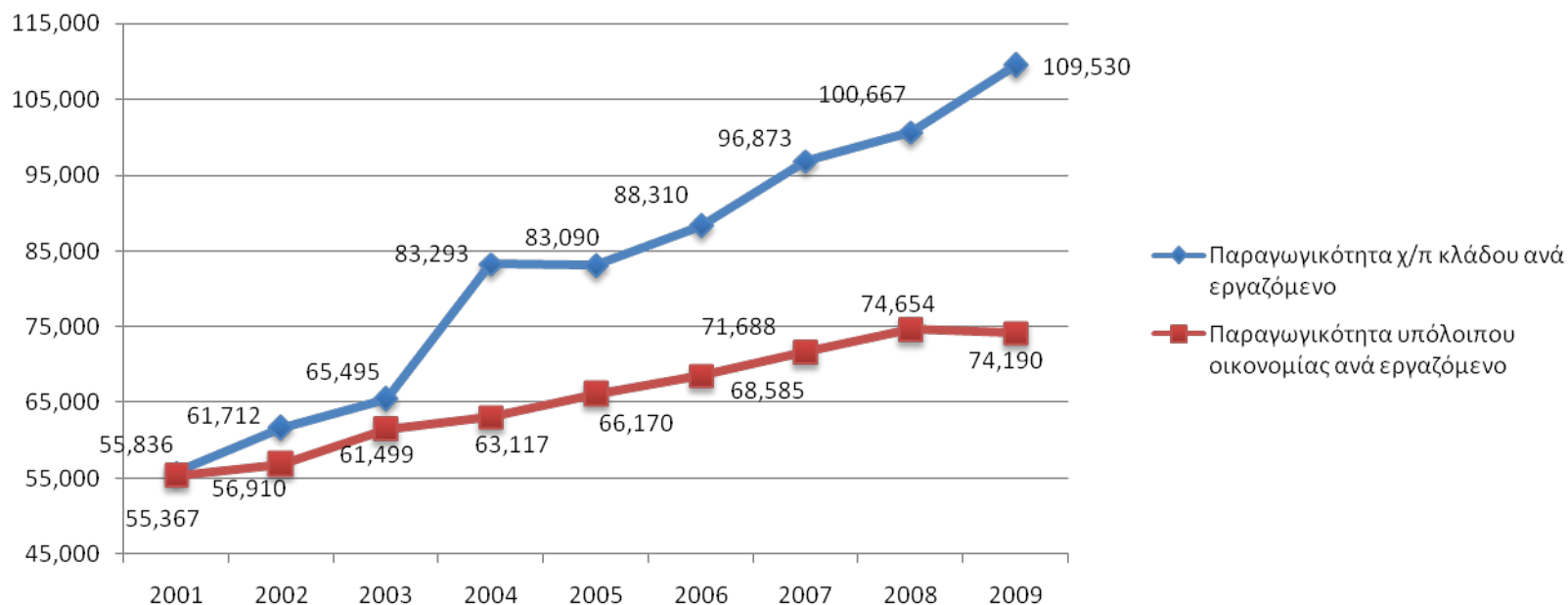
ΕΞΕΛΙΞΗ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΚΛΑΔΩΝ

Ο κλάδος που παρουσίασε αυξητική τάση στη συμμετοχή του στο ΑΕΠ και ανάλογη εικόνα ως προς το μέγεθος της απασχόλησης μεταξύ 2001-2009 είναι ο κλάδος της παραγωγής ενέργειας.

Αυξητική τάση είχε και ο κλάδος της δημόσιας διοίκησης, άμυνας και κοινωνικής ασφάλισης με οριακή αύξηση της απασχόλησης, ο κλάδος της εκπαίδευσης με αύξηση της απασχόλησης. Μείωση στο μέγεθος του παραγόμενου προϊόντος σε σχέση με το σύνολο του ΑΕΠ και με μεγάλη μείωση της απασχόλησης είχε ο κλάδος της μεταποίησης.

Ακολουθούν τα απόλυτα μεγέθη προστιθέμενης αξίας (αναλογούν ΑΕΠ - χωρίς φόρους) ανά μισθωτό στον χ/π κλάδο και στην υπόλοιπη οικονομία.

Διαχρονική εξέλιξη Παραγωγικότητας της Εργασίας ανά μισθωτό στον χ/π κλάδο και στο υπόλοιπο της οικονομίας 2001-2009 (σε χιλ.€ ,τρέχουσες τιμές)

Η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας ανά μισθωτό στον χ/π κλάδο (NACE 1.1. J) στο διάστημα 2001-2009 ήταν 96,17% .Το ΑΕΠ στον κλάδο σε απόλυτα μεγέθη αυξήθηκε κατά 110% ενώ το σύνολο των υπόλοιπων κλάδων της οικονομίας κατά 57,1%.

Η παραγωγικότητα της εργασίας το 2009 στον χ/π κλάδο ανά μισθωτό είναι μεγαλύτερη κατά **47,63% σε σχέση με την υπόλοιπη οικονομία.**

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει ότι κατά το 2001 τα μεγέθη ανά εργαζόμενο ήταν στα ίδια επίπεδα μεταξύ των κλάδων της οικονομίας. Αποδεικνύεται και μέσω αυτού του μεγέθους η περαιτέρω συμβολή της εργασίας στην ανάπτυξη του χ/π συστήματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το ενεργητικό των τραπεζών κατά την περίοδο 2001-2009 αυξήθηκε κατά 143%. Το 2009 έχουμε αρνητική μεταβολή στους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας(-1,1%) ενώ στον χ/π κλάδο είχαμε αύξηση κατά 8,08%.

Πηγή : Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ (έχουν συνυπολογιστεί και οι παραγόμενοι Φόροι μείον

επιδοτήσεις στα προϊόντα)

ΟΟΣΑ-EUROSTAT - Εκτιμήσεις των επιπέδων παραγωγικότητας της εργασίας στα Πιστωτικά Ιδρύματα

Financial Intermediation Services. Most banking services are not explicitly charged. Thus, in the SNA, the **implicit production of banks is estimated using the difference between interests received and paid.** All OECD member countries have estimated this part of bank production, known as "Financial Intermediation Service Indirectly Measured" or "FISIM". While it is relatively straightforward to recognise and estimate FISIM, the key problem is breaking it down between final consumers (households) and intermediate consumers (business and government). Only the first part has an overall impact on GDP. In the United States, Canada and Australia, such a breakdown has been estimated in the national accounts for some time, in accordance with the SNA. A breakdown between final and intermediate consumers has been implemented in most European countries, although the number of years of historical data that has also been revised varies; nevertheless, there are still a

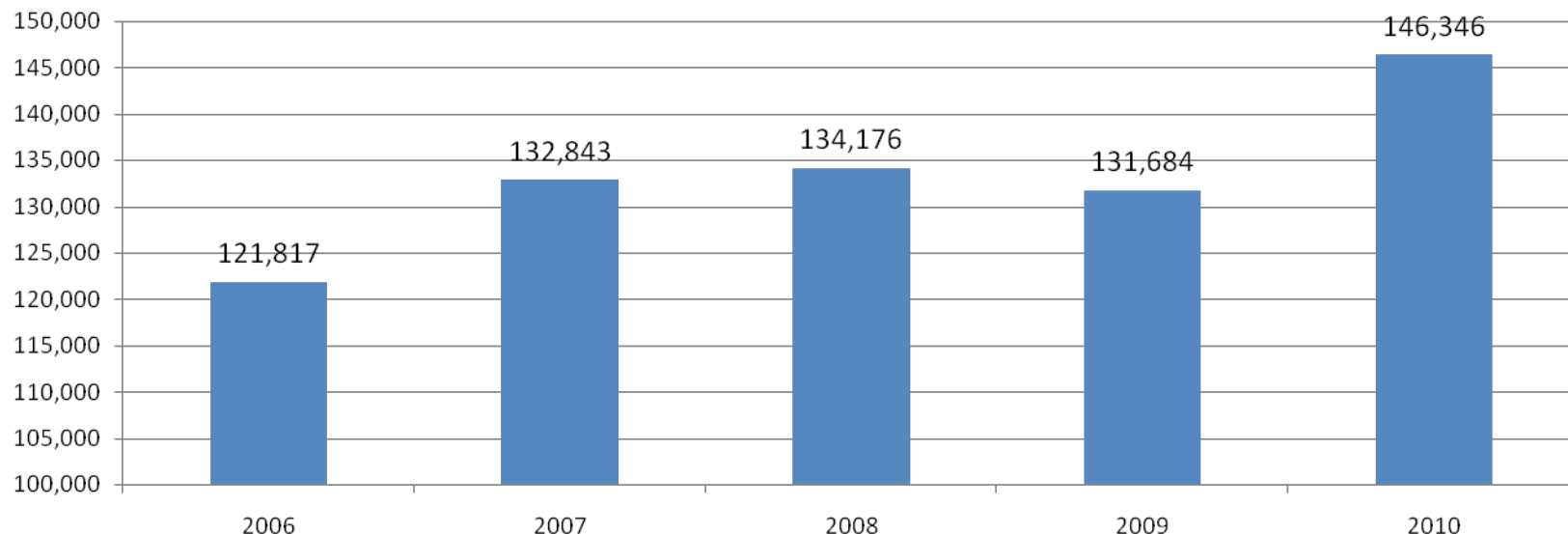
SBS in the area of financial intermediation differ from those for the non-financial business economy. Credit institutions are undertakings whose business is to receive deposits or other repayable funds from the public and grant credits for their own account. Net interest (the interest margin) is compiled from interest and similar income less interest payable and similar charges. Net commissions are compiled from commissions receivable less commissions payable. The balance sheet total shown in Table 3.17 represents the total assets or the total liabilities as recorded on the balance sheet. Capital and reserves in EU-27 credit institutions exceeded EUR 2.2 thousand billion in 2007.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/documents/Sectoral%20analysis.pdf

Το έμμεσο μέγεθος για την εκτίμηση του **επιπέδου παραγωγικότητας στις τράπεζες**, βρίσκεται στην εξέλιξη των μεγεθών της κύριας και παραδοσιακής δραστηριότητάς τους, δηλ. στην είσπραξη τόκων και ειδικότερα στη θετική διαφορά μεταξύ **τόκων εισπρακτέων(δάνεια) και τόκων πληρωτέων(καταθέσεις).**

Τα καθαρά έσοδα από τόκους ανά εργαζόμενο είναι το μέγεθος που αποδίδει, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, την παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο στα πιστωτικά ιδρύματα.

Καθαρά έσοδα από τόκους ανά εργαζόμενο(παραγωγικότητα εργασίας) στις εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα 2006-2010 (σε χιλ €)

Αύξηση παραγωγικότητας εργασίας μεταξύ 2006-2010: 20,14%.

Η μείωση το 2009 κατά 1,9% οφείλεται κατά κύριο λόγο, στα αυξημένα επιτόκια καταθέσεων που πρόσφεραν οι τράπεζες από το 2008 ως και το 2009, προκειμένου να ενισχύσουν την κεφαλαιακή τους επάρκεια το διάστημα αυτό.

Διακρίνουμε ότι σε μια περίοδο με οριακή ή και πραγματικά αρνητική πιστωτική επέκταση, και υψηλά επιτόκια καταθέσεων, τα έσοδα από την κύρια δραστηριότητα των τραπεζών, βαίνουν αυξανόμενα σε σημαντικό ποσοστό στην παρούσα περίοδο (ύφεση -4,5%). Σύμφωνα και με τις εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ για την εκτίμηση της παραγωγικότητας των τραπεζών, αυτή δείχνει να είναι θετική το 2010, καθώς έχουμε αύξηση των εσόδων από τόκους στις τράπεζες στην χώρα μας, στοιχείο καθοριστικό για την τάση της παραγωγικότητας της εργασίας στον κλάδο.

Με βάση τον ορισμό της παραγωγικότητας για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο τα προηγούμενα απόλυτα μεγέθη που βρέθηκαν για τον κλάδο από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. αναθεωρούνται ως εξής : Η παραγωγικότητα της εργασίας στον χ/π κλάδο το 2009 στην Ελλάδα είναι αυξημένη κατά 78,70% από την υπόλοιπη οικονομία και οι εκτιμήσεις για το 2010 είναι σίγουρα θετικές για την περαιτέρω αύξησή της.

Η παραγωγικότητα σε 12 εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα

Η κλασική μέθοδος, μέτρησης της παραγωγικότητας της εργασίας είναι: ο λόγος της προστιθέμενης αξίας που δημιουργείται στον κάθε οικονομικό κλάδο προς τον αριθμό των εργαζόμενων σ' αυτόν ή προς τις συνολικές ώρες εργασίας στον ίδιο κλάδο.

Με την μέθοδο αυτή βρέθηκε **ότι η παραγωγικότητα στον χρηματοπιστωτικό κλάδο** (J-Financial intermediation) το 2009 **είναι αυξημένη** σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας, σε απόλυτα μεγέθη, **κατά 47,63%** (προστιθέμενη αξία στον χ/π κλάδο ανά μισθωτό εργαζόμενο: € 109.530 ενώ στην υπόλοιπη οικονομία ανέρχεται σε € 74.190).

Για τα πιστωτικά ιδρύματα όμως η μέτρηση της παραγωγικότητας της εργασίας διαφέρει σε σχέση με την υπόλοιπη οικονομία.

Το κρίσιμο μέγεθος μέτρησης της παραγωγικότητας στα πιστωτικά ιδρύματα είναι τα καθαρά έσοδα από τόκους(τόκοι εισπρακτέοι πλήν τόκοι πληρωτέοι) σύμφωνα με εγχειρίδια του ΟΟΣΑ αλλά και της Eurostat.

Επομένως ,η παραγωγικότητα στον χ/π στην χώρα μας για το 2009 (€ 109.530) ανέρχεται πλέον σε € 132.584.

Επομένως η παραγωγικότητα στις 12 εμπορικές τράπεζες του δείγματος μας το 2009, είναι μεγαλύτερη κατά 78,70% σε σχέση με την υπόλοιπη οικονομία. Επίσης κατά το 2010 η παραγωγικότητα της εργασίας στις 12 εμπορικές τράπεζες του δείγματος, αυξήθηκε κατά 11,13%.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία απομένει να συγκρίνουμε τα επίπεδα μισθών στις τράπεζες και στην υπόλοιπη οικονομία:

Με βάση τα στοιχεία της Eurostat ο μέσος όρος των ετήσιων ακαθάριστων αποδοχών στο σύνολο της οικονομίας* για το 2009 είναι € 28.241, ενώ για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο(Κ) είναι € 35.962(δηλ. αυξημένες κατά 27,33% με το σύνολο της οικονομίας).

Η παραγωγικότητα της εργασίας στις τράπεζες είναι σαφώς υψηλότερη από τη διαφορά των μέσων μισθών της υπόλοιπης οικονομίας καθώς με την «κλασική» μέθοδο της παραγωγικότητας είναι 47,63% και με την πραγματική μέτρηση της παραγωγικότητας των 12 εμπορικών τραπεζών είναι 78.70%.

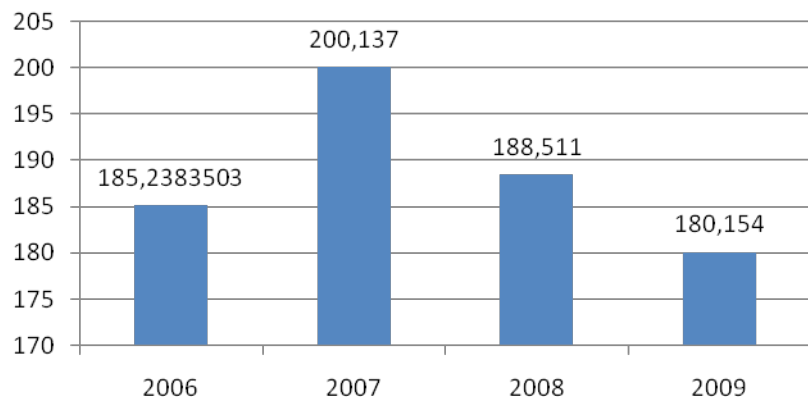
Μπορούμε να καταλήξουμε χωρίς καμμία περιστροφή στο σύμπερασμα, ότι οι μισθοί στις εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα, υπολείπονται κατά πολύ της παραγωγικότητας του κλάδου.

Ενότητα 4

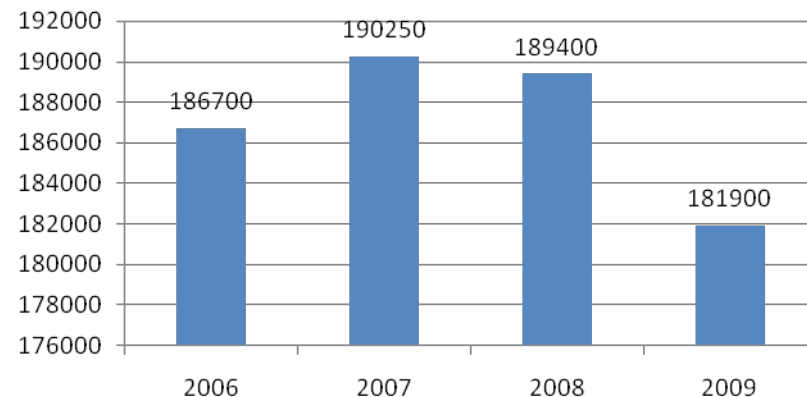
**Σύγκριση εμπορικών τραπεζών
στην Ελλάδα και στη Γερμανία**

Στοιχεία εμπορικών τραπεζών στη Γερμανία (πηγή : Bundesbank - Monthly Report September 2010,2009)

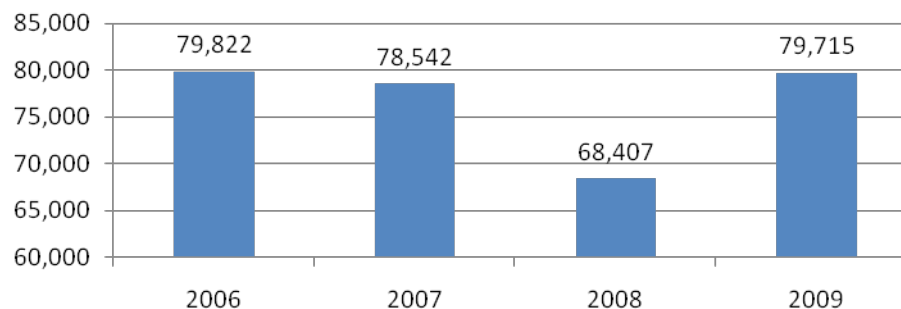
**Καθαρά έσοδα από τόκους ανά
εργαζόμενο (σε χιλ €)**

Αριθμός προσωπικού

**Μισθοί & Ημερομίσθια ανά εργαζόμενο
(σε χιλ €)**

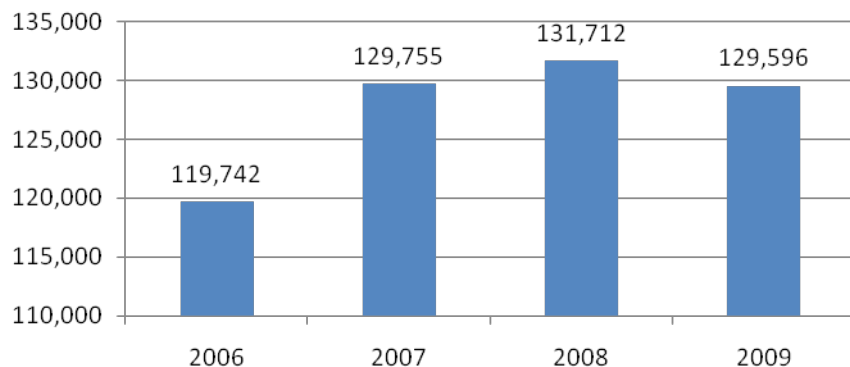

Παρατηρούμε ότι βάσει των στοιχείων της Eurostat, το 2008 στις **εμπορικές τράπεζες** στη Γερμανία οι μισθοί και τα ημερομίσθια είναι αυξημένοι κατά 24,7% **έναντι των υπολοίπων τραπεζών της χώρας** (βλ. σελ. 13)

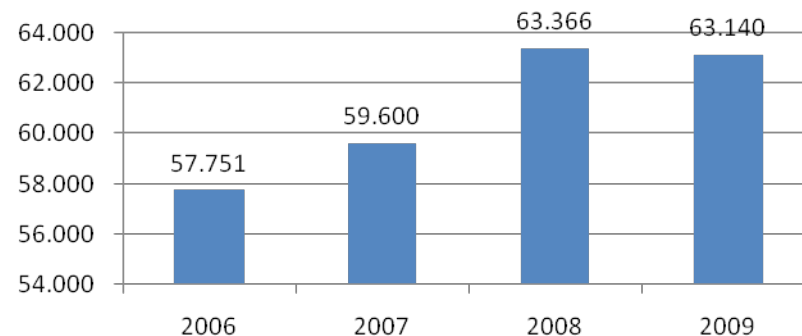
Στοιχεία εμπορικών τραπεζών στην Ελλάδα

(πηγή : Ετήσιες Εκθέσεις 15 εμπορικών τραπεζών)

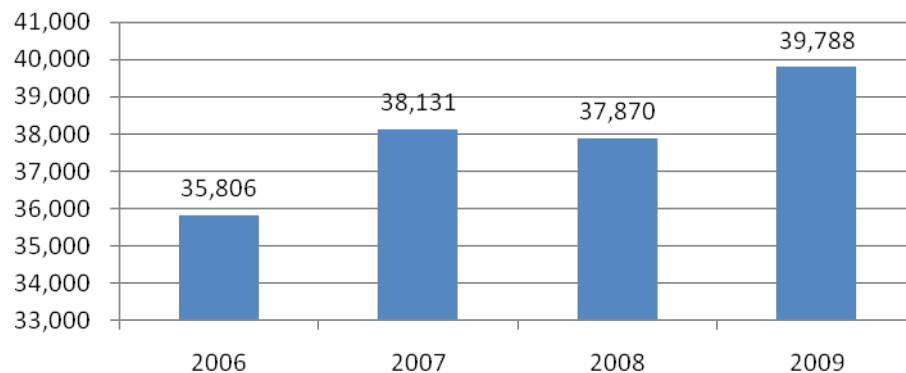
**Καθαρά έσοδα από τόκους ανά εργαζόμενο
(σε χιλ €)**

Αριθμός προσωπικού

**Μισθοί και ημερομίσθια ανά
εργαζόμενο (σε χιλ €)**

Συμπεράσματα σύγκρισης μισθών και παραγωγικότητας μεταξύ των εμπορικών τραπεζών στην Ελλάδα και στη Γερμανία

A. ΜΙΣΘΟΙ

▪ Συγκρίνοντας τους μισθούς και τα ημερομίσθια ανά εργαζόμενο. στις εμπορικές τράπεζες της Γερμανίας και της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι το 2009 είναι ακριβώς διπλάσιοι και αναλυτικά:

2006: +122% , 2007: +106%, 2008: +80,64%, 2009: +100,3%.

▪ Οι μισθοί και τα ημερομίσθια ανά εργαζόμενο στη Γερμανία την περίοδο 2006-2009 μειώθηκαν οριακά 0,13% κι αυτό συνέβη με μείωση του προσωπικού κατά 2,57% και στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 11,12% με αύξηση προσωπικού κατά 9,33%. Μεταξύ 2008-2009 στη Γερμανία οι μισθοί αυξήθηκαν κατά 16,53% με μείωση προσωπικού κατά 3.95%, ενώ στην Ελλάδα 5,06%, με μείωση προσωπικού κατά 0,36%.

B. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

▪ Ενδεικτικά για το 2009, η παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο στη Γερμανία είναι € 180.154 ενώ στην Ελλάδα είναι αντίστοιχα € 129.596 σε 15 εμπορικές τράπεζες (**διαφορά +39%**).

▪ Η παραγωγικότητα στην Ελλάδα το διάστημα 2006-2009 αυξήθηκε κατά 8,22% και στη Γερμανία μειώθηκε κατά 2,74%. Κι αυτό συνέβη με αύξηση κατά 9,33% του προσωπικού στην Ελλάδα και με μείωση κατά 2,57% στη Γερμανία. Για το 2009 στην Ελλάδα είχαμε μείωση κατά 1,6% και στη Γερμανία μείωση 4,6% ενώ για το 2010 στην Ελλάδα έχουμε αύξηση που αγγίζει το 8%.

▪ **Η σχέση μεταξύ μεταξύ μισθού και παραγωγικότητας την περίοδο 2006-2009 στην Ελλάδα και στη Γερμανία στις εμπορικές τράπεζες έχει ως εξής:**

▪ **Ελλάδα 2006: 29,9%, 2007: 29,3%, 2008: 28,7%, 2009: 30,7%**

▪ **Γερμανία 2006: 43,09% 2007: 39,2%, 2008: 36,2%, 2009: 44,2%**

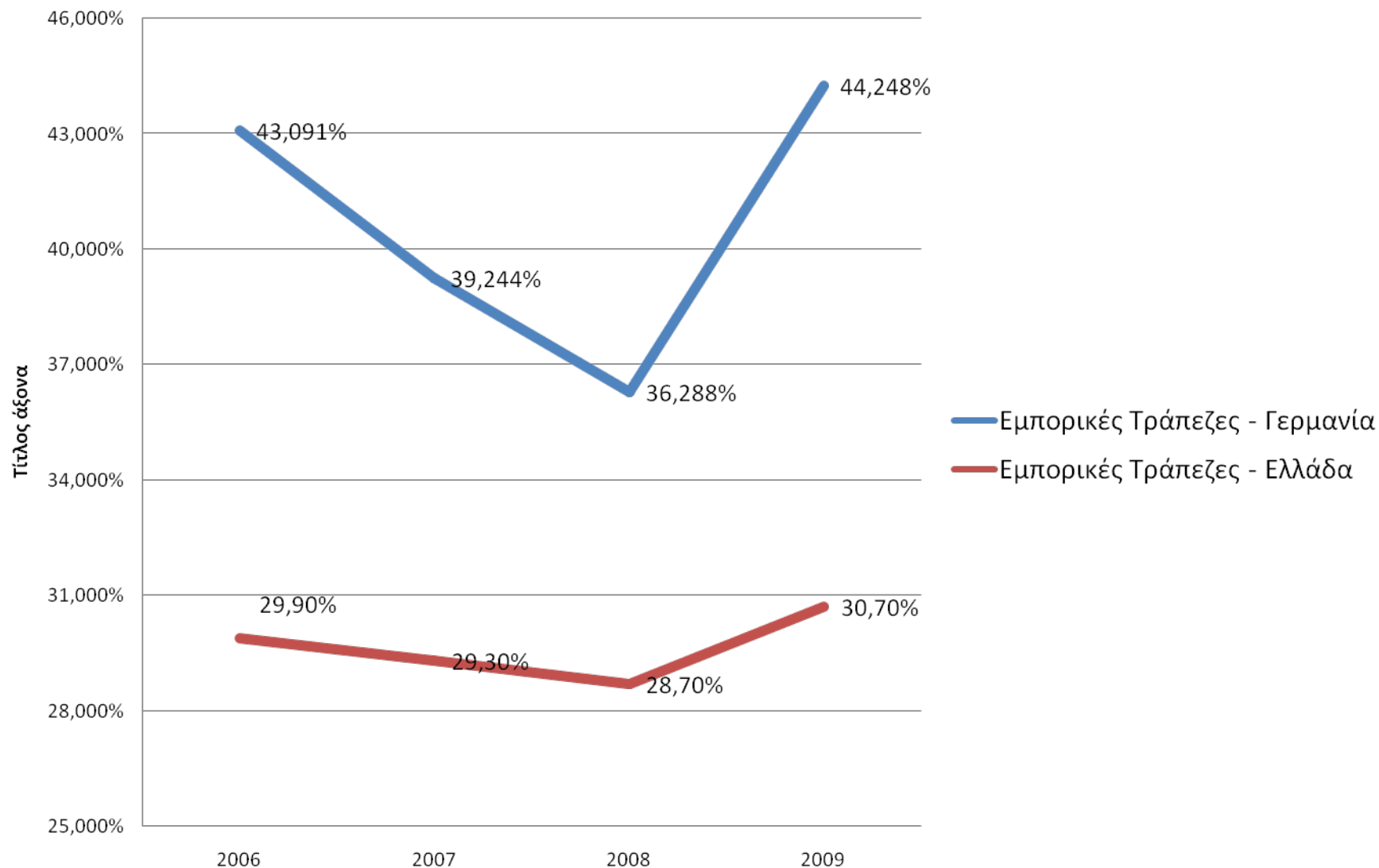
Διακρίνουμε ότι για το 2009, ο λόγος των μισθών στις εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα σε σχέση με την παραγωγικότητα της εργασίας υπολείπονται κατά 13,5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τις εμπορικές τράπεζες στη Γερμανία. Δηλαδή στη Γερμανία καλύπτεται σε μεγαλύτερο βαθμό η παραγωγικότητα της εργασίας από τον μισθό σε σχέση με την Ελλάδα.

Γ. ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

▪ Η διαφορά 39% της παραγωγικότητας των γερμανικών εμπορικών τραπεζών έναντι των 15 εμπορικών τραπεζών στην Ελλάδα, δε βρίσκεται σε αντιστοιχία με τη διαφορά των μισθών και ημερομίσθιων μεταξύ των 2 χωρών αφού η διαφορά αγγίζει το 100,3% το 2009. (Γερμανία :€ 79.715, Ελλάδα 39.788).

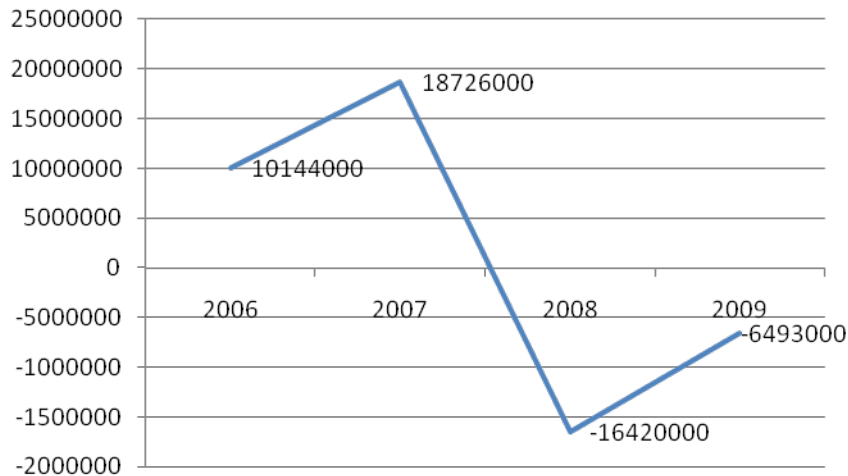
▪ Εκτιμούμε ότι με βάση την παραγωγικότητα και το ύψος των μισθών υπάρχει τεράστια αναντιστοιχία μεταξύ των 2 χωρών εις βάρος βέβαια των εργαζομένων στις τράπεζες στην Ελλάδα.

Λόγος μισθού προς παραγωγικότητα εργασίας ανά εργαζόμενο

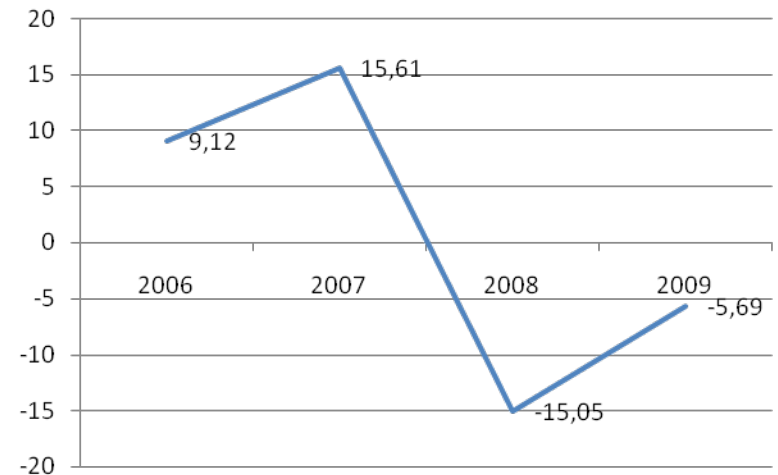

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ(σε χιλ €)

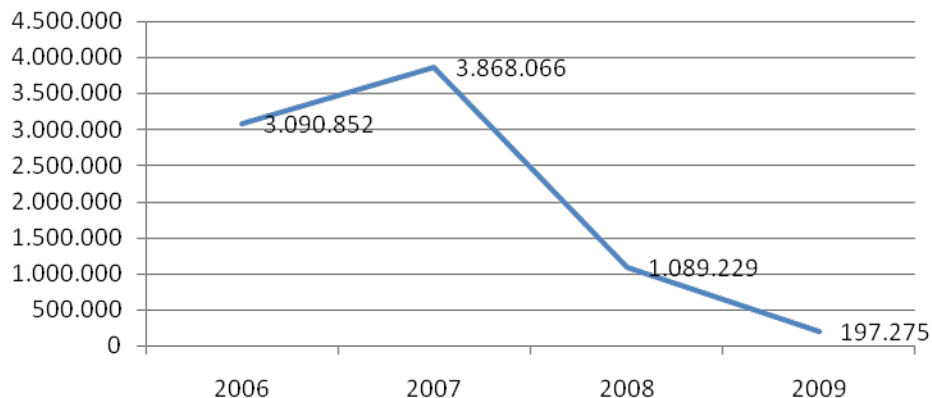

Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων (R.O.C.)

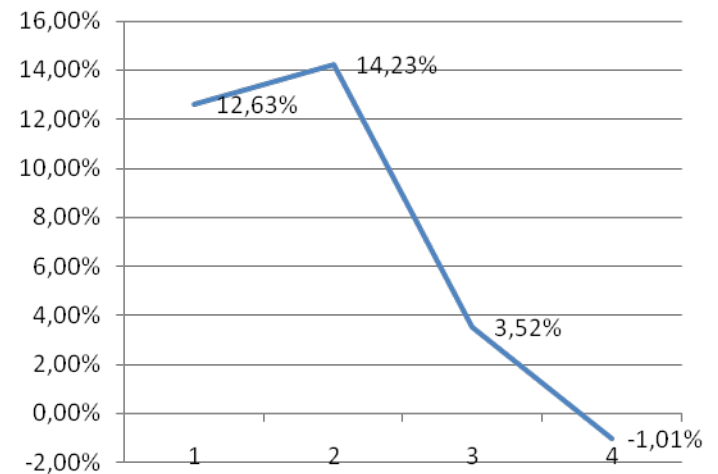

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ (σε χιλ €)

Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων(R.O.C.)

Τελικά συμπεράσματα

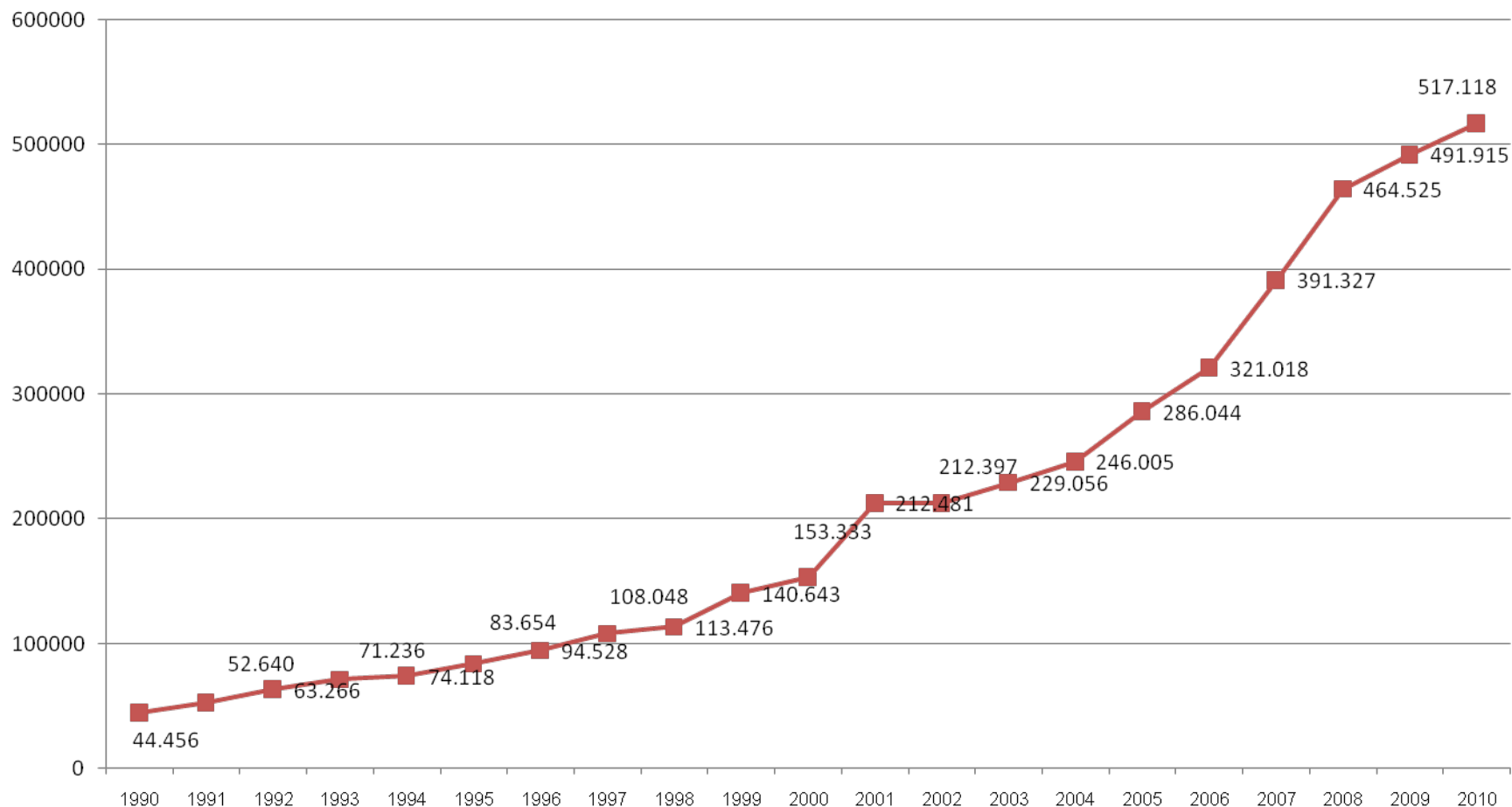
Τελικά συμπεράσματα έρευνας

- Οι ρυθμισμένες αμοιβές που ορίζονται από τις κλαδικές και επιχειρησιακές συμβάσεις στις τράπεζες για το 2009 ανέρχονται σε € 1.715 μηνιαίως (€24.874 ετησίως). Οι υπέρτερες αμοιβές και τα bonus, που χορηγούνται με μονομερείς αποφάσεις των Διοικήσεων των τραπεζών σε συγκεκριμένες ομάδες ή άτομα, ανέρχονται σε € 514.422.932 ετησίως και αντιστοιχούν στο 23,56% του συνόλου των καταβαλλομένων μισθών και ημερομισθίων των τραπεζών.(στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ - ΤτΕ).
- **Το 2009 η παραγωγικότητα στον χρηματοπιστωτικό κλάδο ξεπερνούσε τη μέση παραγωγικότητα της οικονομίας κατά 47,63% σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ** (Η προστιθέμενη αξία ανά μισθωτό στον χ/π κλάδο ανερχόταν το 2009 σε € 109.530, ενώ στο υπόλοιπο της οικονομίας σε € 74.190). **Στο διάστημα 2006-2009 η παραγωγικότητα της εργασίας στο υπόλοιπο της οικονομίας αυξήθηκε κατά 8,18%, ενώ στον χρηματοπιστωτικό κλάδο αυξήθηκε κατά 24,03%.**
- **Ο τρόπος μέτρησης όμως της «πραγματικής» παραγωγικότητας της εργασίας στις τράπεζες, κανονικά διαφέρει από αυτόν που ισχύει για την υπόλοιπη οικονομία. Πιο δόκιμο μέγεθος για τη μέτρηση της παραγωγικότητας της εργασίας στα πιστωτικά ιδρύματα, θεωρούνται, σύμφωνα με εγχειρίδια του ΟΟΣΑ αλλά και της Eurostat, είναι τα καθαρά έσοδα από τόκους (τόκοι εισπρακτέοι μείον τόκοι πληρωτέοι)/εργαζόμενο.**
- Υπολογίζοντας την παραγωγικότητα της εργασίας με βάση τον παραπάνω ορισμό, προκύπτει ότι αυτή ανερχόταν το 2009 σε € 131.684 σε 12 εμπορικές τράπεζες του δείγματος μας. Με βάση τα παραπάνω, το 2009 η μέση παραγωγικότητα της εργασίας στις 12 εμπορικές τράπεζες του δείγματός μας, ξεπερνούσε **την παραγωγικότητα του υπόλοιπου της οικονομίας κατά 78,70%**
- Το 2009 ενώ ο μέσος μισθός στο σύνολο της οικονομίας(πλην δημοσίας διοίκησης, άμυνας και κοιν. ασφάλισης) αντιστοιχούσε στο 38,92% της μέσης παραγωγικότητας, ο μέσος μισθός στις εμπορικές τράπεζες αντιστοιχούσε σε σαφώς μικρότερο ποσοστό, στο 30,7% της μέσης παραγωγικότητας. **Με άλλα λόγια, οι διαφορές στην παραγωγικότητα της εργασίας δικαιολογούν πλήρως τον υψηλότερο μέσο μισθό στις εμπορικές τράπεζες, σε σχέση με τον μέσο μισθό της οικονομίας. Και όχι μόνον αυτό, αλλά επιπλέον προκύπτει πως ο τραπεζοϋπάλληλος «εισπράττει» χαμηλότερο μερίδιο από την παραγωγικότητά του, σε σχέση με αυτό που εισπράττει ο μέσος εργαζόμενος.** Αν, επιπροσθέτως, συνεκτιμήσουμε ότι κατά το 2010 η παραγωγικότητα της εργασίας στις 12 εμπορικές τράπεζες του δείγματος αυξήθηκε κατά 11,13%, η παραπάνω απόκλιση μισθών-παραγωγικότητας σε βάρος των τραπεζοϋπαλλήλων, πιθανόν το 2010 να έχει διευρυνθεί περαιτέρω.
- **Σύγκριση σχέσης μισθού-παραγωγικότητας μεταξύ Γερμανικών και Ελληνικών εμπορικών τραπεζών:** Ενώ η μέση παραγωγικότητα της εργασίας στις Γερμανικές εμπορικές Τράπεζες εμφανίζεται το 2009 να ξεπερνά κατά 39% τη μέση παραγωγικότητα της εργασίας στις αντίστοιχες Ελληνικές, οι μέσοι μισθοί στις εμπορικές Τράπεζες στη Γερμανία ήταν, την ίδια χρονιά, **υπερδιπλάσιοι** των μέσων μισθών στις Ελληνικές εμπορικές Τράπεζες! **Με άλλα λόγια, το 2009 ο μέσος μισθός του Γερμανού τραπεζοϋπάλληλου αντιστοιχεί στο 44,25% της μέσης παραγωγικότητάς του (79.715/180.154), ενώ ο μέσος μισθός του Έλληνα τραπεζοϋπάλληλου αντιστοιχεί μόλις στο 30,7% της μέσης παραγωγικότητάς του (39.788/129.596).** Η σύγκριση των δεδομένων μισθού-παραγωγικότητας στις εμπορικές Τράπεζες ανάμεσα στις δυο χώρες, καταδεικνύει τη σημαντική υστέρηση αποδοχών των εργαζόμενων του κλάδου στην Ελλάδα, σε σχέση με την παραγωγικότητά τους, αφήνοντας υψηλότερα περιθώρια κέρδους και ανταγωνιστικότητας στις εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

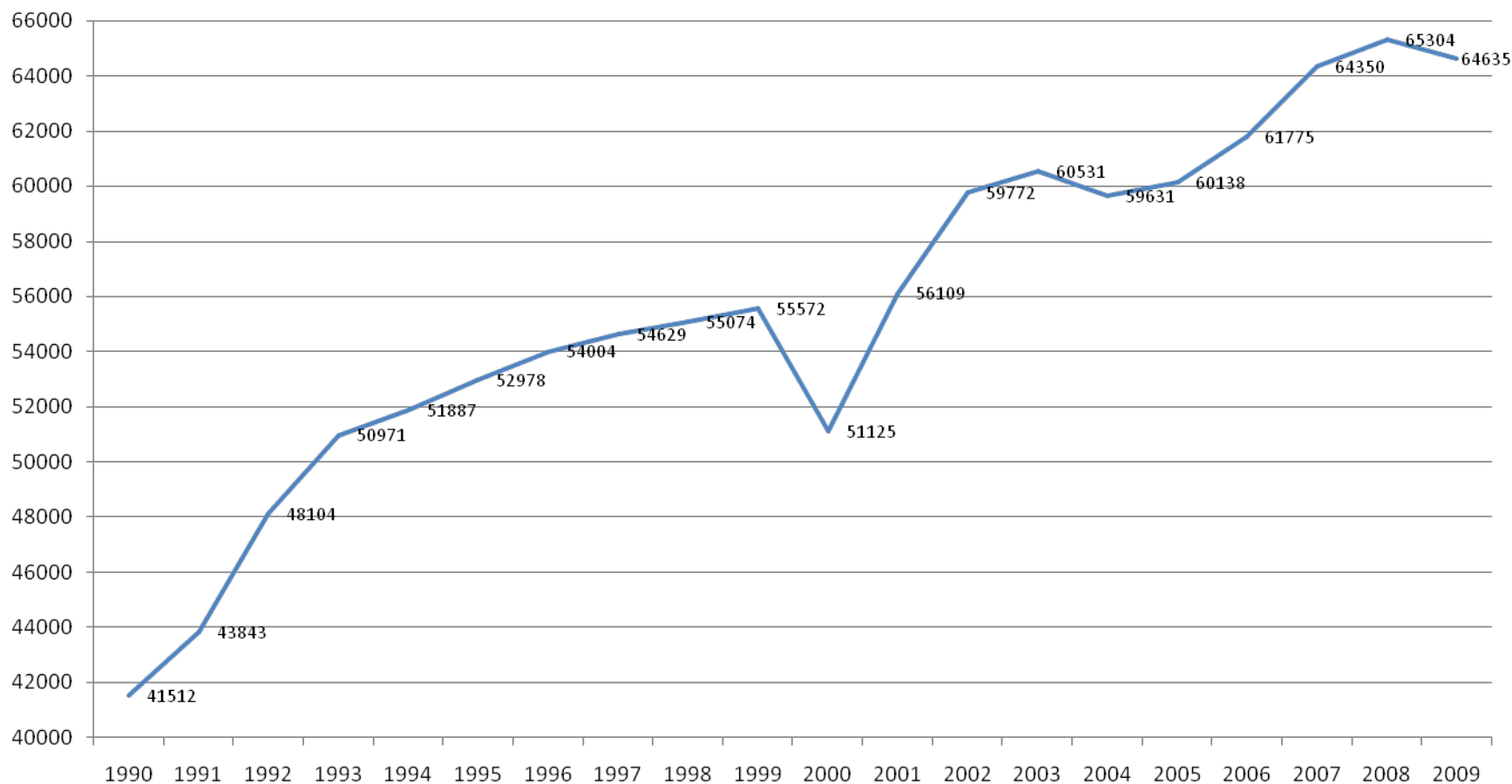
Διαχρονική εξέλιξη μεγεθών Πιστωτικού Συστήματος στην Ελλάδα

Μεταβολή Ενεργητικού Τραπεζών 1990-2010 (σε εκ.€)

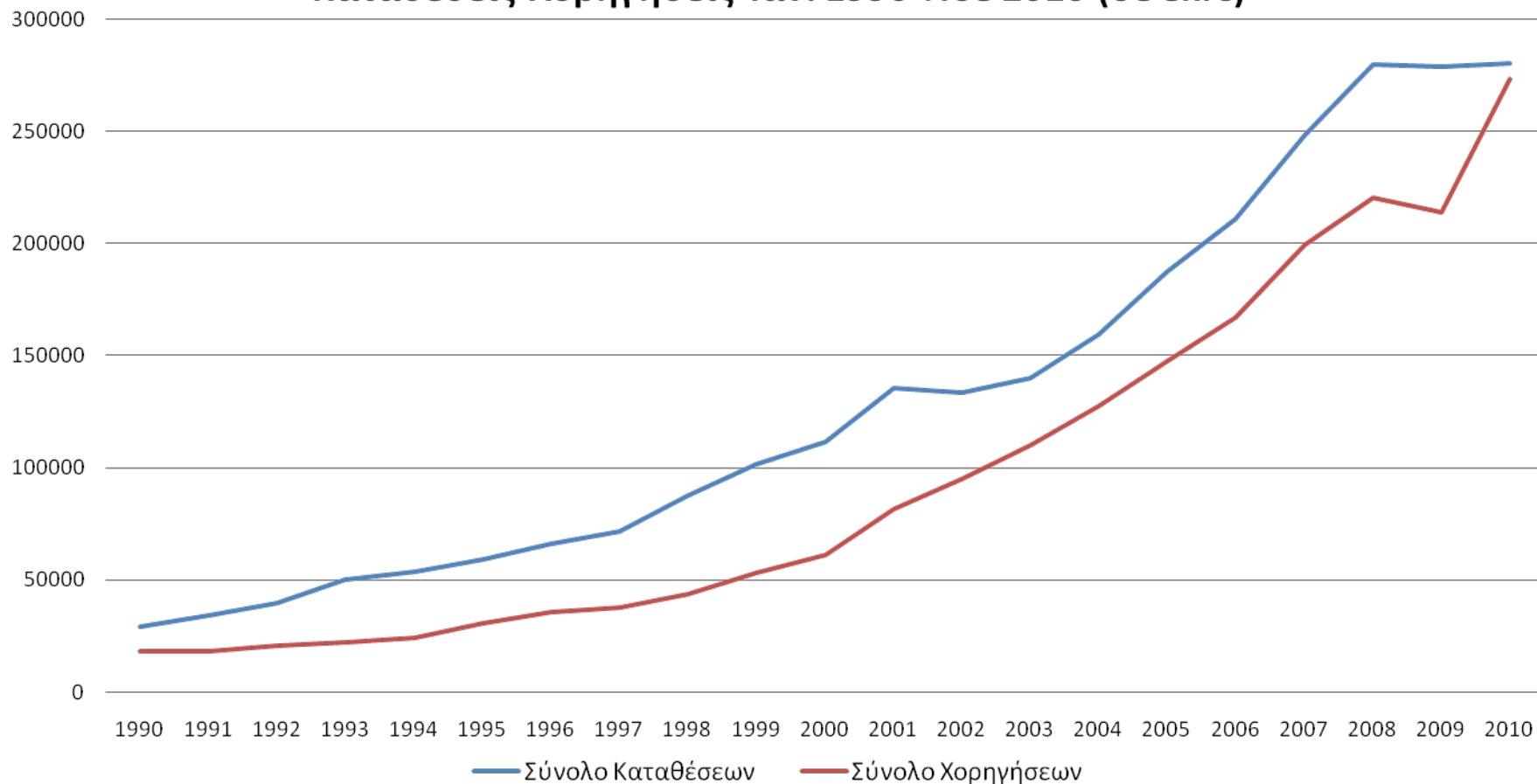
Από 44.456 δις € το 1990 στα 517.118 δις € τον 11/2010 (αύξηση 1.063%)
και για το διάστημα 2002(είσοδος στο ευρώ) ως το 2010 αυξήθηκε κατά 143%

Μεταβολή απασχόλησης στις τράπεζες στην Ελλάδα 1990-2009

Αύξηση απασχόλησης 2001-2009 :15,3%. Συνολική αύξηση περιόδου:56%

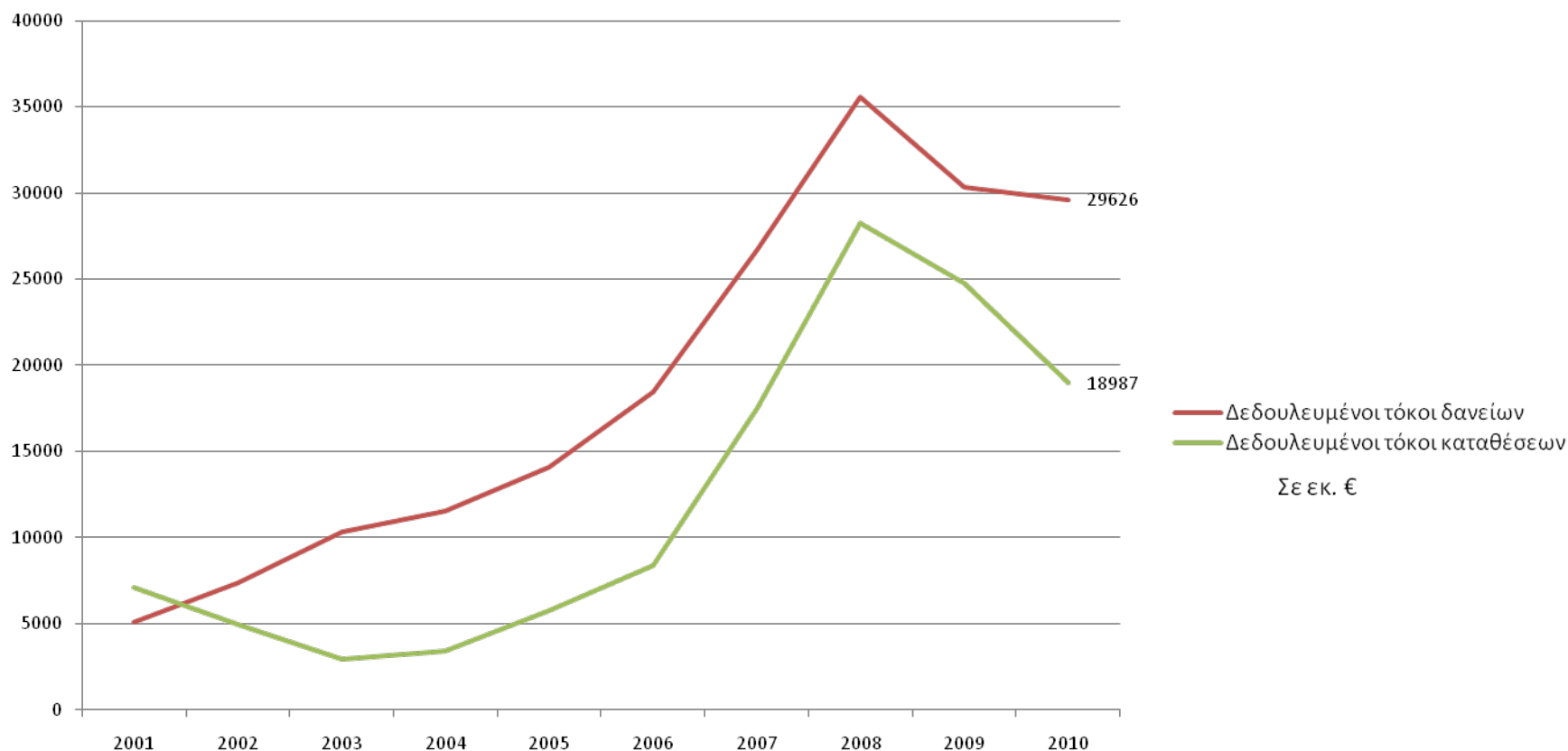
Καταθέσεις-Χορηγήσεις Ιαν. 1990-Νοε 2010 (σε εκ.€)

Η αύξηση των καταθέσεων της περιόδου είναι 859% και των χορηγήσεων 1.382%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Από τον Ιούνιο του 2010 τα πιστωτικά ιδρύματα που ακολουθούν τα διεθνή λογιστικά πρότυπα αναγνωρίζουν τις τιτλοποιημένες απαιτήσεις τους στο ενεργητικό τους. Τα ποσά των απαιτήσεων αυτών δεν αφαιρούνται πλέον από το ενεργητικό της Λογιστικής Κατάστασης(χορηγήσεις). Στο παθητικό εμφανίζονται αντίστοιχες υποχρεώσεις στην κατηγορία 'καταθέσεις από μη ΝΧΙ λοιπών χωρών'.

Έσοδα από δεδουλευμένους τόκους (Ιαν. 2001- Νοε. 2010)

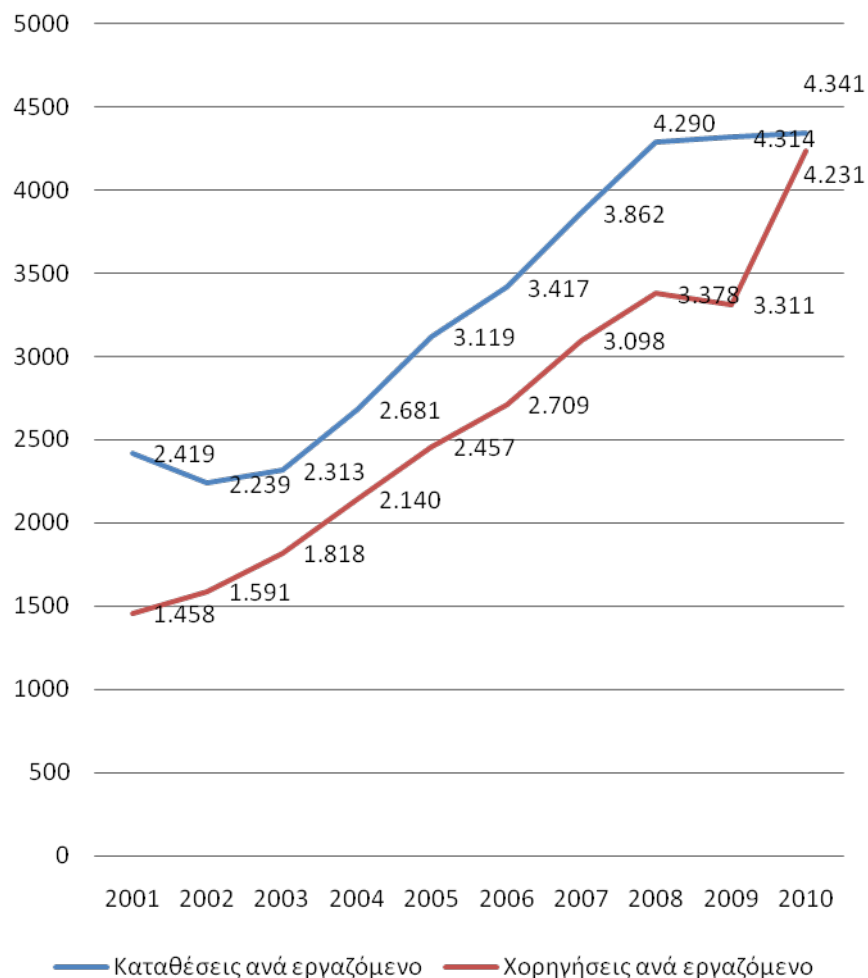

Η ποσοστιαία διαφορά τους, το 9μηνο του 2010 είναι στα επίπεδα της διαφοράς που υπήρχε το 2007 και όπως διακρίνεται η διαφορά μεταξύ επιτοκίων δανείων-καταθέσεων κατά το 2010 διευρύνθηκε.

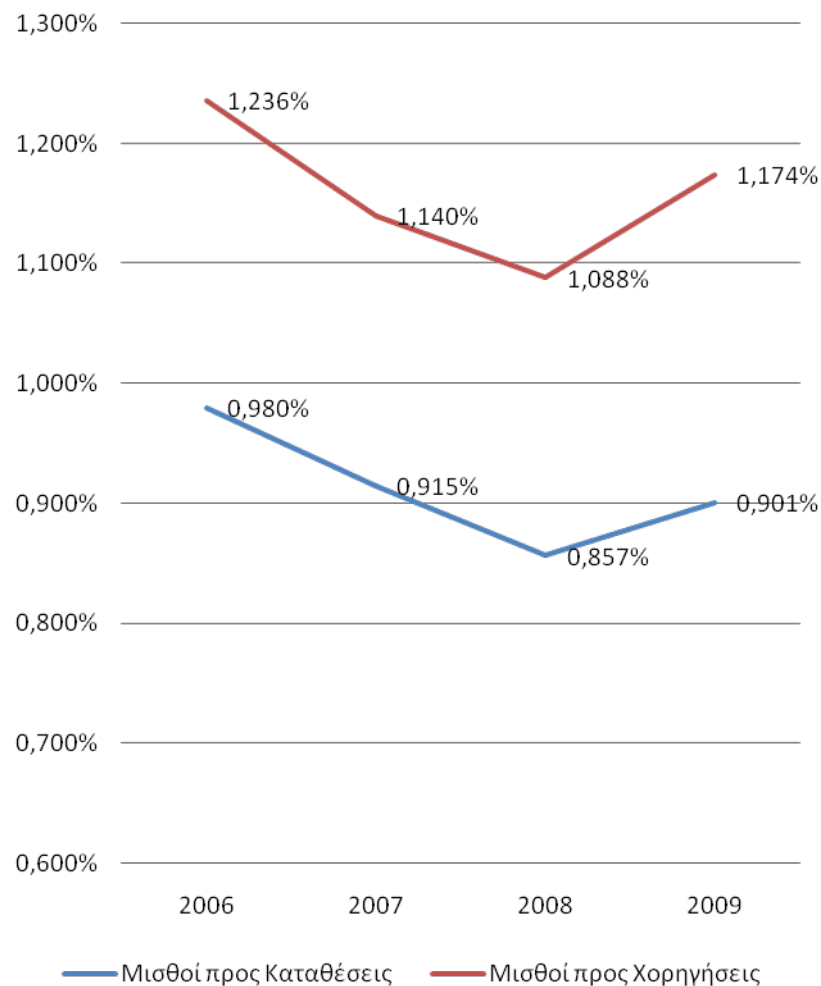
Συνολικά έσοδα από δεδουλευμένους τόκους της περιόδου(τόκοι δανείων-τόκοι καταθέσεων): € 67,097 δις

Δείκτες καταθέσεων-χορηγήσεων στις τράπεζες στην Ελλάδα

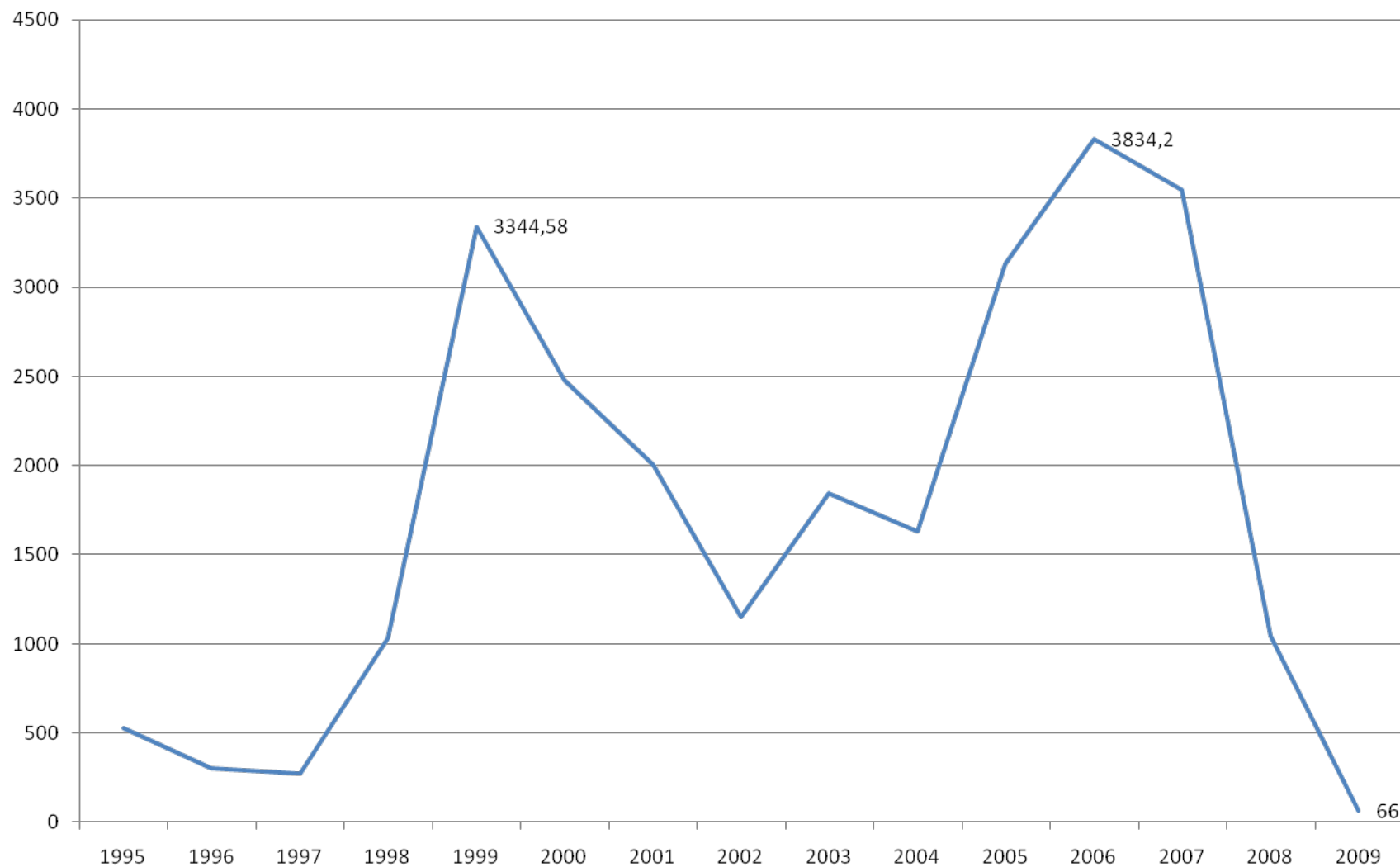
Καταθέσεις-Χορηγήσεις ανά εργαζόμενο (σε χιλ €)

Μισθοί προς Καταθέσεις-Χορηγήσεις

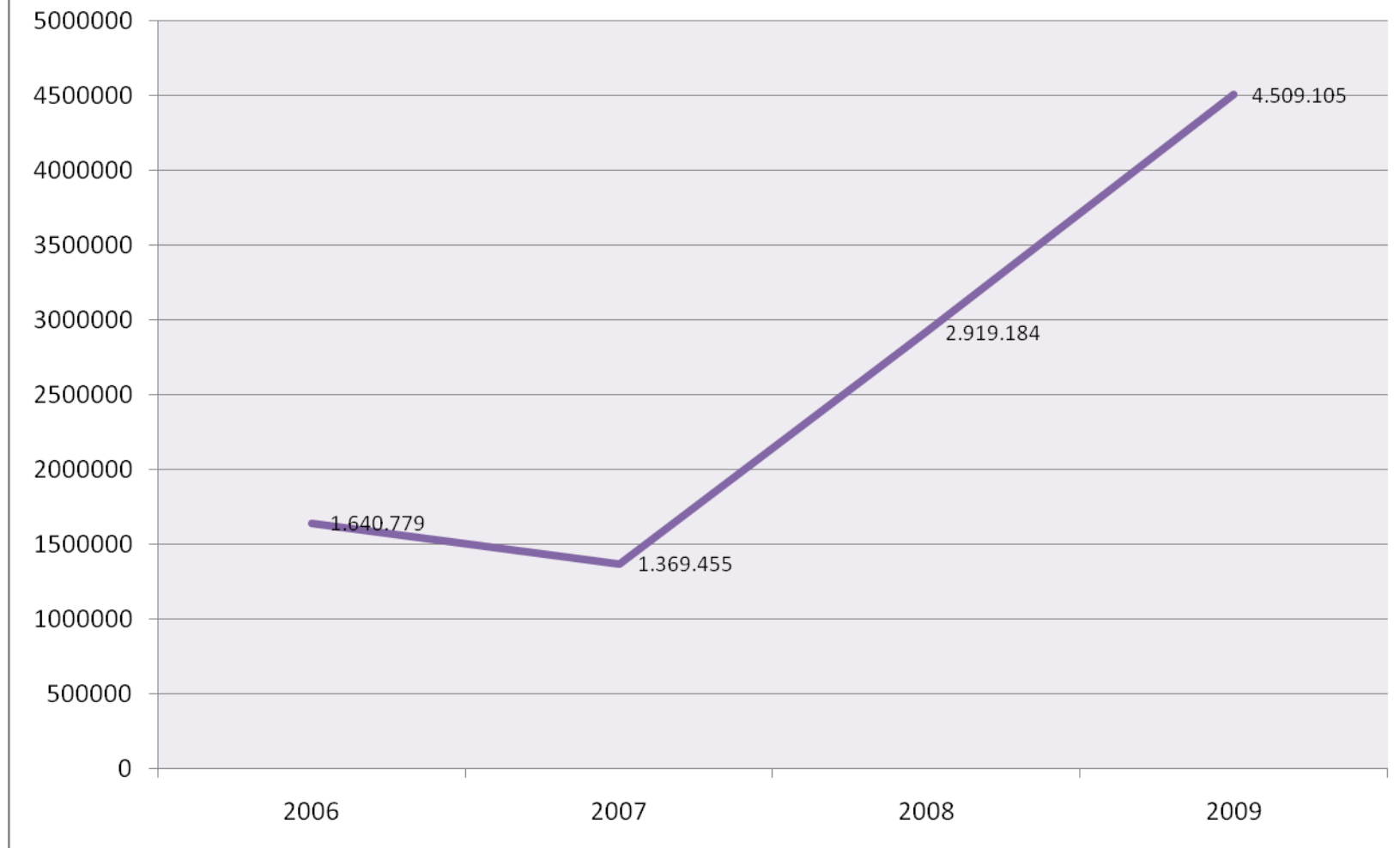

Καθαρά κέρδη προ φόρων 1995-2009 (σε εκ. €)

Σύνολο καθαρών κερδών προ φόρων περιόδου: € 26, 230 δις
Καθαρά κέρδη 2002-2009 : 16,259 δις

Απομείωση αξίας απαιτήσεων 2006-2009

Παρατηρούμε την άμεση επίδραση μεταξύ καθαρών κερδών προ φόρων και αύξησης των επισφαλών απαιτήσεων κατά 175% την τετραετία 2006-2009.

Συνολικά μεγέθη περιόδου 2006-2010 (σε χιλ €)

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Συνολικά ποσά 2006-2010
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	91.969.255
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	53.875.456
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	38.093.799
Έσοδα προμηθειών	7.924.914
Έξοδα προμηθειών	1.582.415
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	6.342.499
ΚΑΘΑΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	48.087.886
Δαπάνες προσωπικού	15.607.753
Μισθοί και ημερομίσθια	11.091.180
Έξοδα διοίκησης	8.906.795
Αποσβέσεις	1.666.128
Λοιπά έξοδα εκμεταλλ	349.483
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓ. ΔΑΠΑΝΩΝ	26.742.159
Απομείωση αξίας απαιτήσεων	15.613.550

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Διαφορά επιτοκίων-Πακέτα στήριξης-Πιστωτική επέκταση-Καταθέσεις

Διαφορά Επιτοκίων Χορηγήσεων - Καταθέσεων

(Έκθεση 2010 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας)

Διαφορά επιτοκίου χορηγήσεων - καταθέσεων:

Μέσος όρος Ευρωζώνης: 1,68%

Ελλάδα: 3,65%

Το μέσο επιτόκιο χορηγήσεων για τα νέα δάνεια (που προκύπτει από τη στάθμιση όλων των κατηγοριών πιστώσεων) **ανέρχεται στην Ελλάδα στο 5,96%**, ποσοστό που είναι **το υψηλότερο μεταξύ των «12»** της ευρωζώνης.

Αντιθέτως, σε ό,τι αφορά τις καταθέσεις, το μέσο επιτόκιο (1,26%) είναι **από τα χαμηλότερα της ευρωζώνης** και σημαντικά **κάτω από τον μέσο όρο των «12»** (1,57%).

Στα προσωπικά και καταναλωτικά δάνεια το μέσο επιτόκιο των ελληνικών τραπεζών (για δάνεια με σταθερό επιτόκιο για ένα έτος) **διαμορφώνεται στο 9,33%** και είναι **το δεύτερο υψηλότερο στην ευρωζώνη μετά την Ιταλία** (10,67%). Το μέσο ευρωπαϊκό επιτόκιο για αυτή την κατηγορία **διαμορφώνεται στο 6,83%**.

Κατά την ΕΚΤ, η **διαφορά των επιτοκίων πιθανώς οφείλεται στην ανομοιογένεια σε επίπεδο προϊόντων**, η οποία **αντανακλά ενδεχομένως τις διαφορές μεταξύ των εθνικών εμπορικών καθιερωμένων πρακτικών**, καθώς και μεταξύ των κανονιστικών και δημοσιονομικών ρυθμίσεων.

Επίσης, η ΕΚΤ σημειώνει ότι **αυτό το φαινόμενο που πλήττει τους Έλληνες δανειολήπτες μπορεί να οφείλεται στις διαφορές του πιστωτικού κινδύνου** (συμπεριλαμβανομένων των διαφορών ως προς τις πρακτικές για τη σύσταση ασφαλειών) **και στη διάρθρωση της αγοράς**.

Δάνεια-Καταθέσεις και Περιθώριο επιτοκίου	2006	2007	2008	2009	2010
Δάνεια (μετά από προβλέψεις)	159.453.710	200.560.325	248.570.795	251.516.021	249.705.820
Καταθέσεις προς πελάτες	170.141.222	198.524.437	229.926.411	236.801.560	212.237.416
Προς πιστωτικά ιδρύματα	24.174.813	38.967.895	77.023.174	93.144.239	113.158.741
Συνολο καταθεσεων	194.316.035	237.492.332	306.949.585	329.945.799	325.396.157
Κερδοφόρα στοιχεία Ενεργητικού	244.395.729	310.773.221	373.083.559	404.637.773	390.127.748
Ποσοστιαίο καθαρό περιθώριο επιτοκίου NIM (καθαρά έσοδα από τόκους/κερδοφόρο ενεργητικό μετά προβλέψεων	2,70%	2,37%	2,13%	1,93%	2,14%
Περιθώριο Κέρδους από τόκους(καθαρά έσοδα από τοκους / έσοδα από τοκους)*	48,53%	39,80%	33,58%	41,62%	48,04%
Μέσο επιτοκιο χορηγήσεων	8,54%	9,25%	9,53%	7,45%	6,96%
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	3,61%	4,70%	5,12%	3,32%	2,78%
Διαφορά επιτοκίων χορηγήσεων- καταθέσεων	4,93%	4,55%	4,40%	4,14%	4,19%

ΠΑΚΕΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ από το Κράτος μέχρι 30/9/2010

Εγγυήσεις δημοσίου προς τράπεζες:

- α) € 15 δις μέσω του πακέτου των € 28 δις από κυβέρνηση ΝΔ
- β) € 15 δις τα οποία αποδεσμεύτηκαν τον Ιούνιο και
- γ) € 20 δις (ο αρχικός σχεδιασμός ήταν για € 25 δις), η κατανομή των οποίων, στις επιμέρους τράπεζες, αποφασίστηκε μόλις πρόσφατα από την Τράπεζα της Ελλάδος και το Υπουργείου Οικονομικών.

Εάν μάλιστα, συνυπολογιστούν τα υπόλοιπα € 13 δις του πακέτου των € 28 δις και τα € 10 δις του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, το συνολικό ύψος των κρατικών ενισχύσεων φτάνει σήμερα τα € 73 δις!

Τα πιστωτικά ιδρύματα μέχρι σήμερα έχουν αντλήσει περί τα 95 δις ευρώ από την ΕΚΤ, ποσό που αντιστοιχεί στο 22% των υποχρεώσεών τους, με κάλυμμα στοιχεία ενεργητικού αξίας άνω των 140 δις ευρώ, καθώς η ΕΚΤ «κουρεύει» ένα μέρος των ενεχύρων ανάλογα με το είδος τους. Από αυτά τα καλύμματα, περίπου 40% είναι κρατικά ομόλογα, ενώ τα υπόλοιπα ιδιωτικοί τίτλοι τραπεζών και δάνεια. Παράλληλα, οι τράπεζες προχωρούν και σε άλλες κινήσεις για την ενίσχυση της ρευστότητάς τους, όπως έκδοση ομολογιών καλυμμένων ή μη, ενώ αντλούν και κεφάλαια από τις θυγατρικές τους στο εξωτερικό.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (σε χιλ €)

	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΩΝ & ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ			ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ			ΠΑΚΕΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΩΣ
	31/12/2008	31/12/2009	30/9/2010	2008-2009	2009-2010	2008-2010	30/09/2010
ΕΘΝΙΚΗ	48.997.145	53.951.096	53.920.089	4.953.951	-31.007	4.922.944	9.902.600
ΑΤΕ	7.680.836	8.606.014	8.758.104	925.178	152.090	1.077.268	2.048.000
EUROBANK	44.754.000	43.332.000	43.519.000	-1.422.000	187.000	-1.235.000	14.197.000
ALPHA	43.203.424	43.084.109	42.227.182	-119.315	-856.927	-976.242	8.840.000
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	31.485.321	31.856.619	32.277.085	371.298	420.466	791.764	5.146.000
ΑΤΤΙΚΗΣ	3420403	3957212	3740954	536.809	-216.258	320.551	906.000
ΤΤΒΑΝΚ	6.606.995	7.469.108	7517798	862.113	48.690	910.803	224.000
ΣΥΝΟΛΑ	141.394.124	148.924.158	148.441.212	7.530.034	-482.946	7.047.088	41.263.600

Πηγή: Αποτελέσματα εννιάμηνου 2010 των τραπεζών

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ΝΟΕ 2008- ΔΕΚ 2010)

Συνολική αύξηση πιστωτικής επέκτασης Νοε 2008 – Δεκ 2010: 3,39%. Σε απόλυτους αριθμούς αύξηση : 8,451 δις. (υπόλοιπα 11/2008:248,676δις, 12/2010:257,127δις). Οι καθαρές ροές(*) ανήλθαν σε 11,278 δις.

Να σημειωθεί ότι από τα 8,451 δις αύξηση των υπολοίπων χορηγήσεων τα 7,728δις ανήκουν στο δωδεκάμηνο του 2010. Για το 2010 έχουμε συνολική μεταβολή των μηνιαίων καθαρών ροών(*) κατά 1,512 δις €.

Από Δελτίο Τύπου ΤτΕ – 1/2/2011:

«Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου της συνολικής χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα σημείωσε περαιτέρω επιβράδυνση το Δεκέμβριο του 2010 και διαμορφώθηκε σε αρνητικό επίπεδο -0,2%, από 0,4% το Νοέμβριο του 2010 και 4,1% το Δεκέμβριο του 2009. Η εξέλιξη αυτή αντανάκλα τη μείωση του ετήσιου ρυθμού μεταβολής της χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις καθώς και τους ιδιώτες και τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα»

Το «σύμφωνο ρευστότητας»** προβλέπει, την παροχή του προσφάτως καταβληθέντος πακέτου εγγυήσεων των € 20 δις, με αντιστάθμισμα την παροχή δανείων σε επιχειρήσεις και καταναλωτές και έχει ως στόχο την αύξηση του ρυθμού πιστωτικής επέκτασης στο 7% - 10% το 2011.

ΤτΕ-Εκθεση για τη Νομισματική Πολιτική 02/2011: «Η χρηματοδότηση προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα, με βάση τα υπάρχοντα δεδομένα, αναμένεται να σημειώσει μηδενικούς ή αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής κατά το 2011.»

*** «Συμφωνήσαμε στη δημιουργία ενός Συμφώνου Ρευστότητας ανάμεσα στο ελληνικό δημόσιο και στο τραπεζικό σύστημα», δήλωσε ο κ. Παπακωνσταντίνου.*

«Αποφασίσαμε ένα πλαίσιο συμφωνίας με κάθε τράπεζα χωριστά, ώστε να ξέρουμε ότι οι πόροι αυτοί πηγαίνουν πράγματι στη στήριξη της ελληνικής οικονομίας», πρόσθεσε ο υπουργός Οικονομικών.

Οι δύο υπουργοί έλαβαν δεσμεύσεις από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών ότι τα 25 δισ. ευρώ που έλαβε ως στήριξη το ελληνικό τραπεζικό σύστημα θα διοχετευθούν στην αγορά.

«Διαβεβαιώσαμε τους υπουργούς ότι είμαστε στη διάθεσή τους να αποδείξουμε ότι η νέα αυξημένη ρευστότητα θα διοχετευθεί στην αγορά», τόνισε από την πλευρά του ο πρόεδρος της ΕΕΤ, Βασίλης Ράπανος. – εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ online» 28/9/2010

(*) Για τον υπολογισμό της καθαρής ροής στις μεταβολές υπολοίπων της δεδομένης περιόδου προστίθενται οι διαγραφές δανείων και γίνεται διόρθωση για τις συναλλαγματικές διαφορές (δηλ αυξάνονται τα υπόλοιπα των χορηγήσεων αν έχουμε μεταβολή μεταξύ ευρώ και των άλλων νομισμάτων οσον αφορά τα δάνεια σε συναλλαγμα).

Καταθέσεις και ρέπος των μη ΝΧΙ στα ΝΧΙ στην Ελλάδα (εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος)

Τέλος περιόδου	Δεκ-09	Ιαν-10	Φεβ-10	Μαρ-10	Απρ-10	Μαϊ-10	Ιουν-10	Ιουλ-10	Αυγ-10	Σεπ-10	Οκτ-10	Νοε-10	Δεκ-10
1 Κάτοικοι εσωτερικού	245.470	240.217	237.761	235.613	229.841	230.020	228.108	222.120	222.323	228.221	223.987	221.292	222.134
2 Κάτοικοι λοιπών χωρών ζώνης ευρώ	1.825	1.758	1.786	1.676	1.680	1.629	1.868	1.763	1.742	1.702	1.766	1.749	1.725
3 Μη Κάτοικοι ζώνης ευρώ	31.554	30.707	31.953	31.517	28.840	26.830	62.734	61.608	61.299	58.340	59.996	57.541	54.441
4 Σύνολο καταθέσεων και ρέπος	278.849	272.682	271.500	268.806	260.361	258.479	292.710	285.491	285.364	288.263	285.749	280.583	278.300

Από τον Πίνακα της ΤτΕ διακρίνουμε ότι το συνολικό ύψος των καταθέσεων και ρέπος που τηρούνται στα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας μας, παρέμειναν σχεδόν στα ίδια επίπεδα στο τέλος του 2010 σε σχέση με το τέλος του 2009.

Μισθοί και παραγωγικότητα στα Πιστωτικά Ιδρύματα

Τέλος έρευνας